

mokslas menas literatūra

DRAUGAS

ANTROJI DALIS / 1971 METAI

SPALIO MĖNESIO 16 D. / OCTOBER 16, 1971

PART TWO NR. 243 (42)

Šiame numery

ŠIUOLAIKINĖ RAŠYTOJO SĄVOKOS
DIALEKTIKA.
PASAMONĖS LIŪNAI (KALBASI DR. G.
VALANCIUS SU KUN. VYTAUTU
BAGDANAVICIUM, MIC).
EMILY DICKINSON EILĖRAŠČIAI.
NJOLES JANKUTĖS NOVELĖ.
TOKIO DAR NEBUVO — MONTREALIEČIŲ
ANSAMBLIS "GINTARAS".
PRANAS VISVYDAS ATSAKO ALOYZUI
BARONUI.
PROF. JUOZUI ERETUI 75 METAI.
NAUJI LEIDINIAI.
KULTŪRINĖ KRONIKA.
AKADEMINĖS PROSVAISTĖS.

ŠIUOLAIKINĖ RAŠYTOJO SĄVOKOS DIALEKTIKA

Ar gali rašytojas tapti nerašytoju? Dar kaip! Jei nerašytojas kai kada būna rašytoju, tai savo ruožtu rašytojas taipgi gali pasidaryti nerašytoju.

Absurdiška dialektika?! Nuo jos sukasi galvėlė. Bet ką darysi — 20 amžius pilnas keistenybių ir paradoksų. Imkime Sovietų Sąjungą, tą humanistinės tematikos aruodą. Sovietų Sąjungoj tie, kurie rizikuodami parašo tiesą, yra laikomi nerašytojais. Anų kolegos juos meta iš rašytojų sąjungos ir dažnai, kaip "ligonius", perduoda bal-tachalačių enkavedistų globon. Tuo tarpu tie, kurie savo raštuose už riebią rublinę algą patalkauja valstybei ir iš tiesų yra tik valdininkai, laikomi iškiliais rašytojais.

Panaši, nors kitokio atspalvio laikysena šiandien įsigalėjo Vakaruose. Čia taip pat jaučiamas sovietinio "humanizmo" tvai-kas. Jei rašytojas rašo apie tai-ką ir puola vakarų imperializ-mą, bet nė vienu žodeliu nepa-smierkia raudono grobuoniškumo, — jis, aišku, vadinamas pa-žangiu rašytoju, laisvės gynėju. Ir, neduok Die, jei kokiam nors literatui kyla noras pasijuokti iš siaurai galvojančių talkos "apaštalių" ir sovietų laisvę mylinčių humanistų, tokiam nar-suoliui užkabinama reakcionie-riaus ir karo kurstytojo iškaba. Pažangųjų nuomone, jis nėra vertas rašytojo vardo.

Pažvelgę į mūsų artojiškus barus, matome nemažiau keistą rašytojų pripažinimo - nepripa-žinimo dialektiką. Teko kartą klausytis iškalbingo mokslin-čiaus, karštai įrodinėjančio snū-duriuojančiai auditorijai vieno palyginti našaus autoriaus ne-kūrybingumą. Prelegento galva,

anas bėdžius, nežiūrint gausių veikalų, esančių šimtaprocentinis nerašytojas. O kaip su knygo-mis? — paklausė rimta mote-riškė. Tai kas iš jų, atšovė kri-tikas, — knygų daug, bet este-tinis krūvis mažas.

Kitą sykį parapiinės salės pavėsyje, kur sekmadieniais po pamaldų susirenka draugiški pašnekovai, vienas vyrukas bu-vo pristatytas iš toliau atvyku-siam svečiui kaip poetas rašyto-jas, ir tai ne juokais, nors net per dešimtį metų "jaunuolis" suskubo apytikriai parašyti du straipsnius ir vieną eilėraščių. Gera dar, kad pasitaikė samo-žingas svečias. Jis mandagiai įgnybo: "Žiūrėk, kokia graži pa-vardė — ponas poetas rašyto-jas."

Pasitaiko mūsųose ir psicho-loginių reiškinių. Antai žmogus, prieš keliolika metų neblogoi rašęs, net premija apdovanotas, kritikų keltas į stratosferą, šiandien tyli lyg Puntuko ak-muo. Jo sakinio nerasi jokiam leidynei. Glūdi žmogus nerašy-tojiškoje nirvanoje. Tiesiog ne-žina, ar jo ankstyvasis prasi-veržimas buvo didelio rašytojo apraiška, ar tik pirmosios meilės dvelkimas?

Iš tų visų pavyzdžių matome, kokia vis dėlto reikatyvi šių die-nų rašytojo padėtis. Šiandien retas paisy tradicinio žodyno. Vieni nerašantį keistuolių vadina poetu rašytoju, kiti savo gyvy-bę aukojantį kūrėją pravar-džiuoja nerašytoju, tretį prie-šingos nuomonės — literatą tie-siog apšaukia reakcionieriumi. Pasirodo, dabartis literatūrai neturi pasigallėjimo. Lyg kerš-tui, literatūra irgi atakuoja da-bartį ir plaka masių dviveidiš-kumą. Į klausimą — kuo geriau

SKAIČIAVIMO MAŠINOS IR MATEMATIKA

C. MASAITIS

Dažnai skaitome ir girdi-me šnekant apie nuostabius e-lektroninius smegenis, kurie žai-bo greitumu atlieka sudėtingus skaičiavimus. Naivūs populari-zatoriai labai dažnai sudaro iš-pūdį, kad savo sugebėjimais skai-čiavimo mašinos pralenkia žmo-gų. Žinoma, tuščia būtų neigti, kad mechaninė žemsemė gali iš-versti didesnį akmenį ir padaryti daugiau triukšmo, negu žmogus savo rankomis. Tačiau žemsemė neiškals iš akmens skulptūros, nei ji pagros smuiku. Ir skaičia-vimo mašina, naiviai vadinama elektroniniais smegenimis, lygiai taip pat gali išspręsti matemati-nių uždavinį, kiek traktorius gali išauginti agurkų. Abu šie prie-taisai — skaičiavimo mašina ir traktorius — tėra tik žmogaus įrankiai. Vienaip žmogus augi-na derlių, su kastuvu pūrenda-mas žemę, visai kitaip, turėda-mas traktorių. Taip ir skaičiavi-mo mašina, nors pati nesprendžia jokių matematinių proble-mų, tačiau turi labai didelės įta-kos žmogaus matematikos mokslo vystymui.

Iki elektroninių skaičiavimo mašinų atsiradimo matematikos mokslo problemų pagrindinius bruožus sudarė tolydumas, ribos ir begalybės. Apskritimas plokš-tumoje buvo tolydinė kreivė, jis buvo riba taisyklių daugia-kampių ir susidėjo iš begalinių skaičiaus taškų, kurie patenkina tam tikrus santykius. Greitis yra vietos pasikeitimo ir laikotarpio, per kurį tas pasikeitimas įvyksta, santykio riba, arba, matematiniu žargonu tariant, vietos koordi-natų išvestinė. Begalinių eilučių teorija sudaro dar vieną ribų at-vejį. Tolydumo ir ribų pagrindą sudaro begalybės. Taigi, galima sakyti, kad matematika prieš e-lektroninių mašinų išradimą bu-vo begalybių matematika: toly-dumas yra ekvivalentinis ribų sąvokai, o ribos definicija yra prasminga tikiai tada, kai turi-ma be galo daug elementų.

Mūsų amžiuje atsiradusi ma-tematikos šaka, vadinama funk-cionaliniu analizi, nagrinėja erdves su begaliniu dimensijų skaičiumi. Taip pat topologija ir aibių teorija, išsivystę dvide-šimtam amžiuje, nagrinėja pir-moje eilėje begalybes.

Baigminei matematikai teko tik mažytis kampukas abstraktinėje algebroje, kuri taip pat pirmoje eilėje domisi algebrinėmis aibė-mis su begaliniu elemntų skaičiu-mi. Matematikos šakos, vadinamos kombinatorika ir grafų te-orija yra tipiniai baigtinės mate-matikos pavyzdžiai. Tačiau la-bai mažai dėmesio buvo skiria-

būti, ar rašančių valdininku, ar po pirmosios meilės išblėsusių poetu, ar už tiesą ir grožį nuo-lat kovojančiu rašytoju — at-sakys ateitis. Rašytojo indivi-dualybė ir jo kūryba ilginiui nulems, kas jis buvo šiuolaiki-niame pasaulyje.

Pr. V.

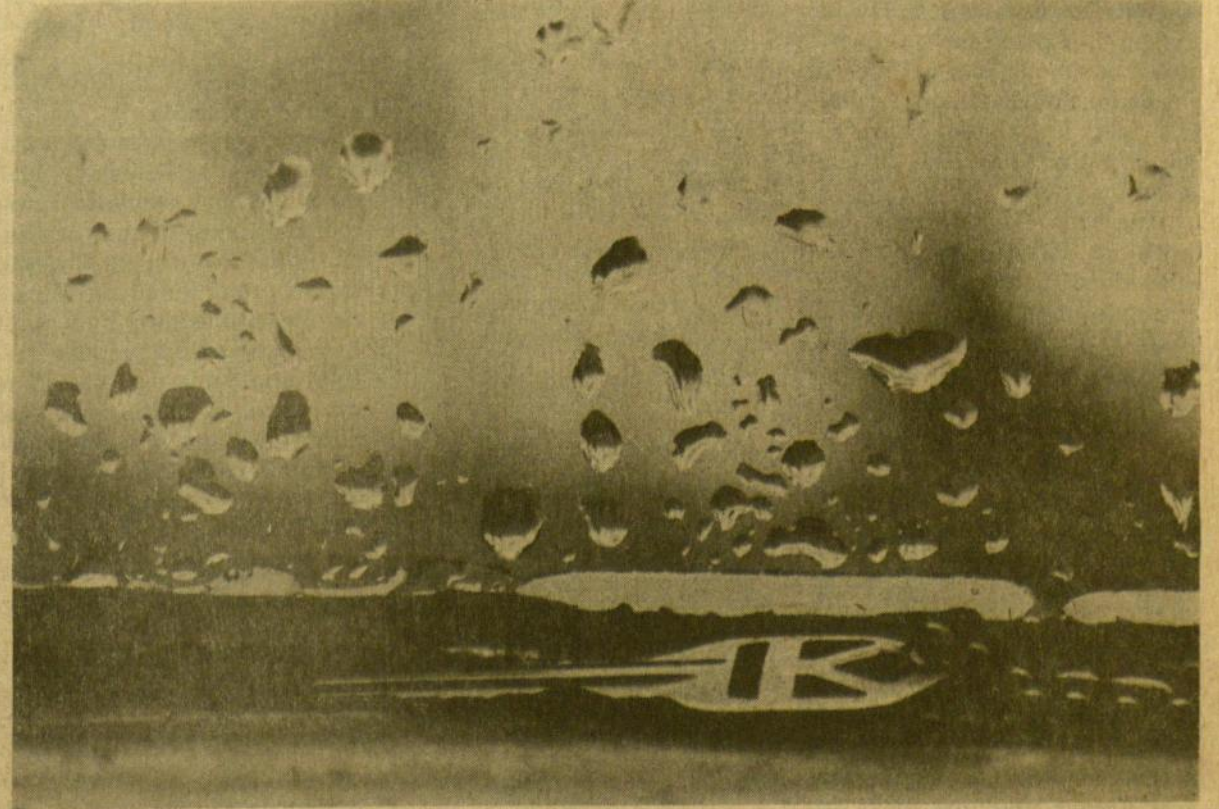
ma šioms šakoms dėl dvie-jų priežasčių: bendra matemati-nių tyrinėjimų linkmė (mada) ir kombinatorinių problemų sunkumas.

Begalybės, turi savų kaprizų, kurie pasireiškia daug didesniu įvairių formų gausumu. Tačiau kai turima be galo daug elemen-tų, lengva yra pakreipti savo de-finicijas taip, kad tie elemntai, kurie nesirikiuoja į bendrą teori-ją, pasidaro nesvarbūs ir juos ga-lima atmesti arba ignoruoti.

Štai pora pavyzdžių iliustraci-jai: sėkmės riba taip definuota, kad ji nesikeičia, nepaisant kiek elementų iš tos ribos atmetama, jei tik atmetamų elemntų skai-čius yra baigtinis. Tikimybių te-orijoje atsiranda aibės, kurioms priskiriamos tikimybės lygios nu-liui ir tada daugelyje problemų tos aibės ignoruojamos. Lygiai taip pat yra integralų teorijoje.

Begalinėje matematikoje gali-me ignoruoti dalį elementų, ka-dangi ir be tos dalies dar lieka jų be galo daug. Taip kaip nuo amžinybės: nukirpk kiek nori metu, ir vis ji lieka amžinybė. Net jei iš amžinybės išmestume kas antrą dieną ir pasilaikytume tik likusią pusę dienų — jos vis tiek sudarytų amžinybę.

Visai kitaip su baigtinėmis ai-bėmis, nepaisant kiek daug jose būtų elementų: išleisk nors vie-ną, ir liks aibėje šukė, ji nebebus

Nuotrauka Algirdo Grigalė

ta pati. Dėl to baigtinės mate-matikos problemos pasidaro daug labiau komplikotos, nes nėra būdo atsikratyti tų elemen-tų, kurie neklauso mūsų taisyk-lių. Juk teorijos visa esmė yra taisyklių sudarymas! Kombina-torikoje dažnai sunku įvesti tvar-ką tik dėl vieno ar kelių ne-klausančių elementų.

Skaičiavimo mašinų išra-di-mas nepakeitė tyrinėjimų mados, nei sumažino kombinatorinių pro-blemų komplikotumo. Todėl ir dabar didžioji naujų matemati-nių darbų dalis liečia begalines matematikos klausimus. Tačiau kadangi skaičiavimo mašinos

neoperuoja begalybėmis, atsira-do reikalo daugiau dėmesio kreipti į baigtinę matematiką. Kombinatorikos ir grafų teorijos problemos dabar daug plačiau nagrinėjamos ir šioje srity skel-biama daug naujų darbų. Sukur-tos taip pat naujos baigtinės ma-tematikos šakos, kaip, pavyz-džiui, automatų teorija ir inter-valų aritmetika.

Be to, skaičiavimo mašinų į-takoje išsivystė naujos begalinės matematikos šakos, kaip kontro-lės ir artutumo (aproksimaci-nių) teorijos. Pastaroji turi ypa-tingos reikšmės skaičiavimo ma-šinų pritaikyme technologijai ir tiksliesiems mokslams. Techno-logijos ir teorinės fizikos uždavi-niai paprastai išreiškiami dife-rencialinėmis arba integralinė-mis lygtimis. Į šias lygtis įeina funkcijų išvestinės ir integralai. Išvestinės yra santykių ribos, o integralai taip pat yra ribos tam tikra apibendrintąja prasme. Taigi technologijos, teorinės fi-zikos, teorinės chemijos ir astro-nomijos problemų matematiniai aspektai priklauso begalinei ma-tematikai.

Tikrai labai atskirais su-prastintais atvejais technologijos ar fizikos lygtis galima išspręsti matematinėmis priemonėmis. Pavyzdžiui, į mėnulį skrendan-čio erdvėlaivio greitis ir to grei-čio pasikeitimas nustatomas di-ferencialinėmis lygtimis. Tačiau tų lygčių sprendimo negalima išreikšti nei elementarinėmis nei teoretinėje fizikoje ar astro-nomijoje naudojamomis mate-matinėmis funkcijomis. Tenka šias lygtis spręsti apytikriai.

Raketos skridimui nustatyti reikia trijų diferencialinių lyg-čių. Jas sprendžiant apytikriai, jos pakeičiamos keliais šimtais arba net keliolika tūkstančių algebr-i-nių lygčių, tokių, kurių moko-mės pradiniam algebros kurse. Jas galima lengvai išspręsti. Šis sprendimas reikalauja labai di-delio skaičiaus aritmetinių veiks-mų, būtent — daugybos, sudėties, atimties ir dalybos. Atlikus šiuos veiksmus, gaunamas lygčių apytikris sprendimas. Paprastai juo didesnis algebrinių lygčių skai-čius, tuo tiksliau jų sprendimas atitinka diferencialinių lygčių

sprendimą. Taip pat ir kitų tech-nologijos ir fizikos lygčių apytik-ris sprendimas apskaičiuojamas, pakeičiant diferencialines ir in-tegralines lygtis algebrinėmis lygtimis.

Šis pakeitimas iš tikrųjų suve-da begalinės matematikos užda-vinį į baigtinę formą. Užtat ieškojus tikro lygčių sprendimo, kuris priklauso erdvei su begaly-be dimensijų, mes apskaičiuoja-me apytikrį sprendimą, priklaus-antį baigtinio skaičiaus dimen-sijų erdvei. Kaip jau pasakyta, toks sprendimas apskaičiuojamas, atliekant vien tik aritmetinius veiksmus. Tai yra viskas, ką skai-čiavimo mašina gali padaryti.

Tiesa, į mašinos programą ga-lima įrašyti instrukcijas paly-ginti tam tikrus skaičiavimo re-zultatus ir, pagal tai kuris iš jų didesnis, atlikti vieną ar kitą se-riją aritmetinių veiksmų. Tati dažnai ir daroma. Pavyzdžiui, skaičiuojant apytikrę raketos or-bitą, iš gaunamų rezultatų gali-ma suvokti to apskaičiavimo tik-slumą. Jei šis tikslumas nėra pa-kankamas, galima pasirinkti di-desnį algebrinių lygčių skaičių, kad pasiektume didesnio tiks-lumo. Tą mašina ir atlieka, jeigu tai įrašyta instrukcijose. Dau-giau nieko.

Uždavinį iš tikrųjų išsprendžia ne mašina, bet tas, kas pa-sirenka diferencialines lygtis už-daviniui suformuluoti, algebr-i-nių lygčių tipą apytikriam sprendimui skaičiuoti ir būdą al-gebrinėms lygtims spręsti. Pas-kutinis taip pat žmogaus atlie-kamas žingsnis yra paruošti ma-šinos programą, kuri suveda vi-ką į palyginimus ir aritmetinius veiksmus. Pastarųjų gali prireik-ti kelių milijonų ar net kelioli-kos bilijonų, priklauso nuo uždavinio.

Prieš elektroninių mašinų iš-radimą, praktiškai buvo neįma-noma atlikti tokių ilgų, kad ir labai nesudėtingų skaičiavimų. Todėl ir visi čia suminėti žings-niai, kurie suveda uždavinio sprendimą į paprastus skaičiavi-mus nebuvo naudingi, nei kas jais rūpinosi. Skaičiavimo maši-noms atsiradus, atsirado reikalas studijuoti šiuos suvedimo būdus:

(Nukelta į 2 psl.)

Nuotrauka Uosio Juodvalkio

Pasamones liūnai

Diskusijas su kun. Vytautu Bagdanavičium, MIC, tęsiant

Kas yra pasamonė?

Tai labai labai platūs vandenys. Į juos išplaukus, galima plaukioti be galo ir be krašto. Dėl to, pirma visko, reikia susitarti, į kokias tos pasamonės sritis, kampus ir niuansus mes norime žvilgtelti. Aptarkime pirmiausia pačią pasamonę, susitarkime dėl jos definicijos. Pasamonės definicija Liet. Enciklopedijoje yra visai priimtina, nes aiški ir išsakananti jos prasmę.

Pasamonė — yra suma visų psichinių reiškinių, kurie bet kuriuo vienu metu nėra tiesioginėje samonės aprėptyje — (L. E. XXII 56 ps.).

Galėtume sakyti, — pasamonė yra tylusis, stagnacijos sustingęs ir autonomiškas samonės departamentas. Visa, kas kada nors buvo samonės dinamikoje, per ją ejo, praėjo ir nugulė, nuskindo, susmego ir tartum dingio pasamonės stagnacijoje. Sakau, tartum dingio, nes iš tikrųjų nedingo, o gali vėl samonėn grįžti.

Pasamonėje nėra nieko, kas kada nors nebuvo samonėje, kas per samonę vienokia ar kitokia forma (mintis, vaizdas, regėjimas, išgąstis, troškimas, meilė, neapykanta etc. etc.) nepraėjo, joje nebuvo.

Bet kokia žmogiška patirtis nėra įmanoma be samonės žinios, nors kartais toji patirtis ir galėtų mums atrodyti tartum nesamoninga, tartum kažkas vyko ar vyktas mums be mūsų pačių žinios. Pasamonė nėra koks nors atskiras nuo samonės nepriklausomas, žmogaus dvasios fakultetas, o tėra tik jos (samonės) pratęsimas, jos užsklęstoji, sustingusioji dalis.

Žmogaus prigimties pasikeitimai

Labai pageidaučiau, kad skaitytojas dar kartą peržvelgtų mintis, kurias dėsiu skyriuje apie žaltį, obuolį, Magdalėną ir Judą, apie žmogaus-angelo ir žmogaus-gyvulio nuolatinę kovą prarastojo rojaus (angelo būsenos) pasekmėje. Tai labai svarbu ir būtina tas mintis surišiti toje vietoje, kurioje mastome ir kalbame apie žmogaus pasamonės reikšminius bei liūnus. Protestantų teologas Niebuhr'o minčių kritiškose analizėse kalbėjo apie realų ar tariamą žmogaus prigimties pasikeitimą angelinės (rojaus) būsenos praradimo išdavoje, palygindami skirtingą žmogaus ir jo biologinių giminių kitų žinduolių seksualinę elgseną. Per gimtąją nuodėmę įvyko žmogaus puolimas iš angelinės į gyvulinę būseną, kurioje vyksta nuolatinė kova dėl galutinio apsisprendimo: vėl sugrįžti į žmogaus-angelo būseną ar nugarmėti į žmogaus-velnio būseną. Biologinė mirtis šią kovą užbaigia pirmuoju ar antruoju sprendimu. Krikštas, Tikėjimas, Viltis, Meilė, Malda, Atgaila ir Malonė yra tos gijos, už kurių užsikabinęs, žmogus-gyvulys vėl pakyla ir išsigelbsti lemiamiesiems momentams; ir tie, kurie tas išsigelbėjimo (išganybos) priemonės paneigia — pražūva. O Kristaus nepažinusieji, jeib tik velniui nepasidavę, ir bona fide Jo išganybos priemonėm nepasinaudoję, nueina pagal Jo žodį: mano tėvonijoje yra daug buveinių.

Neskubėkim atmeti pasamonės

Žmogus turi stiprią tendenciją bėgti nuo savęs. Jis vengia kalbėti apie žmogų-gyvulį, kuriuo jis yra, mėgsta kalbėti apie žmogų-angelą, kuriuo jis nėra. Giliai pasamonėje jis nori būti pastaruju. Joje grumiasi jo paties

DR. G. VALANČIUS

“Ego” su jo paties “Super-Ego”. Grumtynės gravituoja į žmogų dominuojančią “Libido” trauką (animalinę prigimtį gimtosios nuodėmės išdavoje). Tai Sigmund Freud'o terminai ir mintis. Nesiskubinkime jo neigti, kaip esame įpratę daryti. Pasamonės plotai neiširti, aiškes nežinomy X (iksu). Nesakykite turį daugiau argumentų “contra”, negu “pro”, nes tai savęs apgaulė (selfdeception). Verčiau likime neutralūs, kad išvengtume ignoravimų etiketės.

Salia freudizmo, bene dar labiau kontroversinė yra vadinamoji universalistinė (Doyle, Rhine) ir jos atšaka (Gustav Jung) kolektyvinės pasamonės koncepcijos. Ir čia noriu perspėti — nebėkime ir nerėkime, o stebėkime. Laikas katalikams pasimokyti iš istorinės gėdos ir prisiminti nuėstojo Galilėjaus paskutinį žodį teisme: o vis dėlto žemė sukas aplink saulę, o ne vice versa.

Krikščioniškai žmogaus sielos individualumo sampratai neprieštaraujame, teigdami, pavyzdžiui: a) žmogus — kūrinys yra neatsiejamai sujungtas su savo Kūrėju, jis yra Kristaus Mistinio Kūno narys ir b) žmogus — kūrinys kaip individas ir kaip bendrijos (žmonijos) narys fiziškai egzistuoja tik pyneje su visa Kūrinių ir savo gamtinę būti ima iš visatos (universus). Tai iš esmės ir yra kvintesencija minėtų pasamonės teorijų, išreikšta krikščioniškosios terminijos kalba. Dauguma didžiųjų pasaulio universitetų šiuo metu jau turi specialias katedras vadinamą para-psichologijai arba gilumų-psichologijai (depth-psychology). Į jų programas įeina visi tie žmogiškosios pasamonės fenomenai (telepatija, aiškiaregystė, šeštasis jausmas, ESP — extra-sensory-perception, etc.), kurių egzistavimas pripažįstamas ir kurių kilmė bei prasmė moksliniu metodu (stebėjimais, statistika, bandymais, rekordavimais) tiriama. Kokią pažūrą į visa tai beturėtum, vis dėlto geriau šaltai, objektyviai sekti ir tirti, ne kaip “raganas” (a la Joana iš Domremy kaimo) ant laužo deginti arba (Dievo vardu) “įsakyti” saulei sukis aplink žemę. Skaitydamas šios srities literatūrą, pastebėjau, kad beveik be išimties visi tariamieji aiškiaregiai ir prana-

šai (Jean Dixon, Edgar Cayce, James Pike, pastorius Ford ir kt.) yra giliai religingi žmonės ir dideli šventraščio mėgėjai-žinovai. Andai ir apaštalas Paulius ragino krikščionis: — kas turite talentą mokyti — mokykite, kas turite talentą pranašauti — pranašaukite.

Dideliai pamaldi katalikė Washingtono mėnesius iš anksto “matė” dieną ir valandą, kada mirs Roosevelt ir Kennedy; episkopų vyskupas smulkiai atpašakoj pokalbius su savo saužūdžiu sūnum anapus; protestantų pastorius gauna nurodymų iš mirusio žymaus teologo Paul Tillich ir t.t. ir t.t. Kaip sunku būtų į visa tai tikėti, vis dėlto dar sunkiau būtų apie šiuos dorus žmones manyti ir sakyti: Visi jie velnio melagiai!

Neišnaudotos žmogaus galios

Nepakanka atriboti samonę nuo pasamonės, reikia dar išvesti ribos liniją tarp žmogaus pasamonės ir jo mentalinio kapaciteto maksimumo. Žymusis psichologas William James sako, kad normaliai žmogus teišvysto tik nuo 12 proc. iki 18 proc. savo dvasiniai kūrybinių galių. Kitaip sakant, tik vienas šeštadalis žmogaus tėra ariamas-akėjamas laukas, o penki jo šeštadaliai lieka pūdymais ir neplėtais dirvomis. Žmogaus smegenų centrinėje susibėga milijonai nervų, narvelių, kurių galūnių bendras skaičius pasiekia iki pasakiškų 3-jų bilijonų. Vargu ar vieną šimtąją dalį tų kabelių žmogus išvis panaudoja, net ir šekspyrui ir Edisonui bilijonai jų liko rezerve nepanaudoti.

Išlavinta kompozitoriaus ausis pagausanti iki 18000 garso vibracijų per sekundę (ar minutę?), kaip šlaip sau žmogus — tik 1-2000 vibracijų per tą patį laiką. Akrobatai cirke pasiekia nepaprastų kūno balanso plonybių, fakirai išdarinėja nuostabių dalykų. Iš kur tai? Tai neateina iš pasamonės versmų, o tai tik koncentracijos ir ilgų pratybų rezultatas, gautas iš pažadintų mentalinių rezervų, iš tų dirvų, apie kuriuos kalba W. James. Taigi teoretiškai, bet kas ir kiekvienas turi potencialią pasidaryti ne tik kompozitorium, poetu, ar išradėju, bet visais jais iš karto, atseit — trejopu ar net dešimteriopu genijum. “Kabeliai” smegeninėje paruošti laukia remas šios srities literatūra, pastebėjau, kad beveik be išimties visi tariamieji aiškiaregiai ir prana-

Algirdas Kurauskas

Sv. Pranciškus (medž. raiz.)

rūpesčiai. Kardinolas Mezzofanti “perskaito” 50-ties įvairių kalbų žodyną ir gramatiką, visą tą medžiagą įjungia į milijonus atminties kabelių, dalį jų užmigdydamas pasamonėje ir vėl pagal reikala prikeldamas į samonę, atminties kabelius pažadina.

Perkrauta pasamonė

Čia visa sukasi visame. Samonė, pasamonės ir mental-potencijos maksimumo linijos kryžiuojasi, viena kita kerta, bet nesulieja. Šlaip sau žmogus nežino ir nė neklausia ar dar yra penkioliktas ar net dvidešimtpenktas aukštas. Jis neieško dangoraižio laiptų aukštyn, o ténkinasi vien tik pirmuoju aukštu. Dar mažiau. Jis visą savo gyvenimą, nuo gimimo iki mirties, tesibeldžia tik į trejas duris ant kurių užrašyta: 1) meilė 2) turtas ir 3) valdžia-garbė. Sako Rockefelleris tesuklupo tik prie paskutinės pokopos — niekaip nepralindo pro Baltųjų Rūmų duris.

Niekuo, tikrai niekuo, žmogus taip neprikrauna ir neperkrauna savo pasamonės sandėlių, kaip minėtai trim dalykais ir jų sėbrais (melai, paslaptys, intrigos, demagogijos, suktumai, apgaulės, lipimai per kitų lavonus).

Kai kurie, ribų ir saiko nežina, savo mintim, vaizduote, taipgi veiksmiais sukoncentruoja savyje (pasamonėje) tiek sprogtamosios medžiagos, kad, indui prisipildžius, (jis turi sprogti. Ir sprogtas).

Dar vakar su baisiai didele meile ir aistra mylėta žmona ar meilužė, o šiandien rasta pasmaugta. Užvakar dar šoko baliuje garbingoji labdaros pirminkė, šiandien pabėgo su kitu vyru, palikusi vaikus ir tikrąjį vyrą. Populiarus ir šaunus milijonierius-filantropas, sukybėm tokiu pasidarsęs, pateko kalėjimam ir, “vidaus spaudimo” neatlaikęs, pasikorė. Spauda kone kasdien margoja žinutėm, a la šitokios. Ir štai žmogus, tik žmogus yra pajėgus trumpiausiu laiku apibėgti pats save visus 360 laipsnių

Sąmoningai maitinama pasamonė

Bet gana apie neigiamus dalykus. Yra žmonių, daug gerų žmonių, kurie į pasamonę krauna gerus dalykus, ir jais vislab išstumia jon besiveržiančius blogus dalykus. Pasamonė niekada nėra tuščias laukas, vakuumas, kaip ne tuštumoje gyvena ir pats žmogus. Jei joje nesėdi Dievas, tai sėdi velnias ir vice versa. Kas nors ten turi sėdėti, nes tuštuma neįmanoma, kaip neįmanomas bejausmis, bemintis, besmegenis žmogus.

Neturiu žadintuvo, o rytoj 6

(Nukelta į 3 psl.)

Skaiciavimo mašinos ir matematika

(Atkelta iš 1 psl.)

kaip pasirinkti algebrines lygtis, kaip jas spresti, kada sprendimas yra pakankamai tikslus. Tai yra naujai išsivysčiusių matematikos šakų, artutinumo teorijos ir numerinės analizės sritys. Šios matematikos šakos sudaro jungtį tarp klasikinės begalinės matematikos ir baigtinės matematikos problemų.

Kita įdomi matematinė šaka, kuri išsivystė elektroninių skaičiavimo mašinų įtakoje, yra matematinė lingvistika. Bet apie tai kitą kartą.

DR. C. K. BOBELIS DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR SLAPIMO TAKŲ
DIRBUOLIAI
Tel. 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
860 Summit Street
Route 58 — Elgin Illinois

Tel. ofiso HE 4-5819, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.
antr., penkt., 1-5, treč. ir šešt. tik
susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

TEL. GR 6-2400

Val pagal susitarimą: pirmad. ir
ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penk-
tad. 10-4; šeštad. 10-2 val.

Ofs. 735-4477 Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Itazid Tel. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

132 So. Kedzie Ave., WA 5-2676

Valandos pagal susitarimą. Tel. ne-
ustiepiama skambinti. MI 3-0001

Ofiso Tel. PR 8-2220

namų — rezid. — PRospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKSA

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt.
nuo 1 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8
val. vak. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

VAL.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6
iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmple 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 19th Court Cicero

Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir
šeštad. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIONAS

VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO

SPECIALYBĖ

5540 South Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

Skambinti — 585-2525

Tel. veiklia 24 val.

Tel. REliance 6-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvės gydytojas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 59th Street

Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir
penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-1
val. vak., šeštad. 12-2 val. p. p. 1
trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ

SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt.
nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo
6-3 val. vakaro. Trečiad. nuo
11 val. ryto iki 1 val. p. p. šeštad.
11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso telef. RE 7-1168

Rez. tel. 239-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmple 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius

Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

Perskaitę “Draugą”, du-
kite jį kitiems pasiskaityti.

DVIDEŠIMT PIRMASIS “DRAUGO” ROMANO KONKURSAS

1. Dienraštis “Draugas” skelbia dailiosios prozos: romano, apysakos dvidešimt pirmąjį konkursą. Rankraščius įteikti paskutinė data yra 1971 m. lapkričio 1 d.

2. Geriausiojo kūrinio autoriui skiriama 1,000 dolerių premija. Šiemetinio konkurso mecenatai Zuzana ir Allen Andrullai.

3. Kūrinio siužetą pasirenka patys autoriai. Rankrašties turi būti parašytas mašinėle, nemažesnis kaip 200 romaninio formato puslapių.

4. Kūrinys siųsti šiuo adresu: Dailiosios prozos konkurso komisijai, Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, ILL. 60629.

5. Sprendimo bešališkumui laiduoti autoriai turi pasirašyti slapvvardžiu, o atskirame uždaramo voke pažymėti savo tikrąją pavardę ir adresą, ten pat įrašant kūrinio antraštę ir pasirinktąjį slapvvardį. Teisėjų komisijai išrinkus premijuotiną kūrinį, atidaromas tik laimėjusio autoriaus vokas.

6. Tūkstančio dolerių premija gavs autorius be papildomo honoraro pirmosios laidos teisę perleisti “Draugui”, įskaitant teisę spausdinti dienraštyje ir išleisti atskiru leidiniu arba tik išleisti atskiru leidiniu. Nelaimėję autoriai spausdinimo sąlygas nusprendžia abipusiai susitarimu.

DR. GEDIMINO VALANČIAUS IR KUN. VYTAUTO BAGDANAVIČIAUS POKALBĮ TĘSIANT

(Atkelta iš 2 pusl.)

val, turiu atsikelti. Kas daryti? Kelis kartus gerokai pagalvojau, žodį šeštą keliskart minty pakartojau, ir lygiai šeštą, minutes tikslumu, atsidūdau. Kas mane pažadino? Ogi mano samonės prieš užmiegant duotas įsakymas samonei. Mintis gimė samonėje, užmigo samonėje ir iš jos vėl pabudo samonėje.

Turiu savo herojų. Norėčiau būti tokiu, koks jis yra. Jis yra mano idealas. Nuolat ir nuolat apie jį galvoju, kaip apie nei vieną kitą. Ilgą laiką maitinu samonę to žmogaus mirštu, vaizdu, atmintim. Kasdien ir kasnakt. Jei išversiu — pasidarysiu tokiu, koks jis buvo.

Mišių metu, per pakylėjimą užsimerkiau, gan ilgai mąstau apie ostiją, kuri yra Kristaus kūnas. Matau ją, apskritą ir baltą kaip saulę, kyla švitėdama aukštyn, susilieja su dangaus skliautais, kuriuose atsiskleidžia Kristaus veidas, paskui ir iki krūtinės. Štai, Jis pats dalina mažutėliams komunią. Kitą kartą darau tą patį. Vėl bandau susikaupti ir išgauti tą patį regėjimą užsimerkęs. Nepasisėka. Kitu kartu pasiseka tik dalinai. Bandau dar ir dar kartą. Ir jau nebeturiu jokių sunkumų. Dabar kiekvieną kartą automatiškai ateina tas pats regėjimas, paties susikurta mentalinė vizija.

Vakarinėje maldoje mąstau apie Fatimos Mariją. Matau Jos šviesiai kilnų veidą. Kartais Ji tartum truputį žyposi. Aš noriu, kad ji šyposi. Aš labai noriu matyti Jos veide mažytį šypsnelį. Nusimenu, jei nesišypos. Bandau dar ir dar kartą matyti ją besišypančią. Kai šyposi — viskas bus gerai. Na, ir bus gerai, nes Ji kuris laikas visuomet šyposi.

Nebūtina visą tai daro šias eilutes rašantis, ar tik jis vienas. Bando ir kiti. Visų bandymai pasiseka, jei tik to stipriai norima. Samonės jėga yra neapskaičiuojamai didelė.

Viskas taip labai toli ir kartu taip labai arti. Andai, mano draugas nutarė paduoti Dievui skundą dėl tėvynės pavergimo ir jos kančių. Jau pačią pirmąją naktį jis savo misiją vykdė. Sapnas buvo labai ryškus, subtilus ir detališkai aiškus. Visa vyko kaip suplanuota. Ir labai sklandžiai. Jis tik teiemanavo, kad tai tebuvo tik sapnas, bet koks sapnas! Tai gražiausias samonėje gi-

musios idėjos su visais jos niuansais atspaudas samonėje (sapne), tai puikiausia to atspauda reprodukcija vėl grąžinta į samonę (sapno su visom smulkmenom atsiminimas).

Pasamonė šventuosiuose

Po tokių eksperimentų, po tokios laimingos patirties, — ar neverta pabraidyti po samonės liūnus? Ir ko jį bijoti? Ir Dievo malonė samonės liūnų pakraščiais ateina. Netgi mirtin pasmerkta žudikas prašosi kunigo, iš samonės gilumų poterių mokinusią motiną prisiminęs ir jos visur esančios meilės suvirpintas.

Sapnai yra laukas, kuriame

samone pozuoja ir veikia. Sapne angelas tikino Juozapą priimti iš Elzbiotos grįžusią Mariją su nuostabia naujiena; sapne angelas liepė jam bėgti į Egiptą — exul familiae keliu. Sapne popiežius Honorijus II matė Asyrietį, remiantį Bažnyčią savo pečiais. Aiman, kiek šventų ir palaimintų sapnų žino istorija. Ir ko čia baimintis, kai girdi samonės šauksmą šaukiant.

Apie 350 stigmatizuotųjų žino Bažnyčios istorija. Iš jų apie 80 paskelbti šventaisiais. Tai ryškiausi pavyzdžiai tų, kuriuos Dievo malonė atėjo samonės keliais. Bažnyčia niekad nesakė ir nesakys, kad stigos yra stebuklas ir stigmatizuotasis — sa-

vaime jau šventasis. Galima būtų ne tik velnio apsestu, bet ir Dievo apsestu. O tokiu, gera prasme, ir yra kiekvienas stigmatizuotasis. Meskim į juos trumpą žvilgsnėlį jų tarpe dideliai įdomios yra dvi moterys. Viena iš jų viską matė transo popūdžio vizijoje, o kita — girdėjo panašaus transo būsenoje, o pabudusi neatsiminė, jog kartojusi aramaiškai girdėtus žodžius. Taigi, ne įvykis Vernas kalne 1224 metais, kurį itin išgarsino Giotto paveikslas Liuvre, ir ne pats Asyrietis, stigmatininkų procesijos pradininkas, čia ateina į mūsų dėmesio centrą, bet anos dvi moterys, kurių fenomenas yra taip nuostabus ir intriguojantis.

Stigos

Prieš pusantro šimto metų Reino krašte gyveno paprasta, beveik neraštinga mergaitė, vėloka nutarusi stoti vienuolynan. Ji nuolat sirguliavo ir pora metų prieš mirtį nesikėlė iš lovos. Palaimintoji Kotryna Emmerich ne tik 12 metų dideliai kentėjo nuo Kristaus žaizdų — stigmų, bet ir turėjo nuostabias vizijas. Jos regėjimais ir jų nesąmoningų atpasakojimų transo būklėje susidomėjo anuomet žymus vokiečių romantikos poetas ir rašytojas Clemens von Brentano. Jis smulkiai surašė vienuolės Kotrynos "klidėjimus", užrašus sistemingai sutvarkė ir išleido atskira knyga. Šią knygą Talmantas išvertė lietuvių kalbon (Kristaus Kančia, 1932). Tai, tur būt, pati geriausia lektūra apie Kristaus kančią, kokia iš vis egzistuoja. Ne stigos, kuriomis ji pažymėta, ne pirmoji ir ne paskutinioji, daro ją išskirtinę, bet jos vizijų fenomenas, kuris yra labai retas ir nepaprastas.

Gal dar nuostabesnis yra panašus ir kartu skirtingas Teresės Neumanaitės fenomenas. Taip pat paprasta, vos kiek pramokslinta, mažo Bavarijos bažnytkaimio (Konnersreuth) mergaitė, jaunystėje pusiau paraližuota ir apakusi, ekstatiškai meldamosi, staiga pagyja, bet vietoj ligų gauna stigas, nuo kurių visą amžių kenčia iki mirties prieš kelėtą metų. Jos fenomene matome du nepaprastai nuostabius dalykus. Pirmą, ji apie 40 metų išgyveno beveik nieko nevalgydama. Kasdieninės komunijos mažą ostiją buvo jos tartum "pažadinta duona" ir beveik vienintelis maistas. Antra, stigmų ekstazės metu, paprastai penktadieniais, o ypač Didįjį Penktadienį, ji girdimai pakartodavo aramaiškai tartus Kristaus žodžius pasijos metu.

Atseit, Kotrynos stigas lydėjo regėjimai, o Teresės — girdė-

Iš amerikiečių poezijos

EMILY DICKINSON

AS NEMACIAU NEI MAURO

As nemaciau nei mauro,
Nei jūros niekada.
Bet kaip atrodo ji, žinau,
Ir kas yra banga.

As nekalbėjau su Dievu,
Danguj nesilankiau,
Bet, lyg patvirtinta raštu,
Žinau tai ne menkliau.

RAGAUJU VYNO NEDARYTO

Ragauju vyno nedaryto
Is perlais apmuštų statinių.
Tu tokio gėrimo negautum
Is viso Reino vynuogynų.

Mane nugirdė oras,
Rasa mane svaigino,
Beeinant mėlynom svetainėm
Per vasarą, tą begalinę.

Kai girtą bitę savininkai
Nuo rusmenės žiedų pavaro,
Drugeliai taureles pamiršta,
Labiau dar ieškau to nekataro,

Kol serafimai sniego skrybėlaitėm
Imis mot, į langus bėgs šventieji
Žiūrėti, kas toks nusigėres
Tenai į saulę atsiliejo!

DAUG METŲ NEBUVAU NAMIE

Daug metų nebuvau namie,
Dabar prie durų nedrįsau
Ieiti vidun, kad kartais veidas,
Kurio dar niekad nemaciau,

Staciai pažvelges į mane,
Neklaustų, ko gi noriu čia —
Namų, kur gyvenau, tenoriu:
Tai tiek beliko man jų čia? —

Pasirėmiau ant nuolankos,
Lūkuriavau su praetim.
Gyvenimo, to antro, bangos
Atūžė dužo ties ausim.

Ir juokas suėmė trapus,
Kad aš tų durų taip bijau,
Nors suvaldydavau ir siaubą,
Ir krūpčioti neįratau.

Ant velkės taikiai atsargiai
Aš ranką drebantią tada,
Kad dury siaubiai nepravirtų,
Ir likčiau žemėn parbloškta.

Ir atitraukusi pirštus,
Lyg stiklą, kad nedužytį jis,
Auis užėmus ir be dvasios
Nuo namo bėgau lyg vagis.

KENTĖJAU ALKĮ METŲ METAIS

Kentėjau alkį metų metais.
Jau laikas man pietaut, girdžiū.
Drebėdama pritraukiau stalą
Ir keistą vyną paliečiau.

Tai anį stalų esu jau mačius,
Kai grįždama namo viena,
Išalkus žvelgdavau į langus:
Ne man ta turčių dovana.

Nepažinau tada tos duonos,
Į trupinius nepanašios,
Kuriais su paukščių dalinausi
Svetainėje, įruošto gamtos.

Gausa ir tas naujumas žeidė,
Ligūstai ir keistai jaučiaus,

Lyg persodinta kalno uoga
Kur viešo kelio pakraščiais.

Jau nebealkau; buvo aišku,
kad alkis buvo žvilgsnis tas,
Kurį žmogus, lauke turėjęs,
Vidun įdėdams praras.

KAD AS PAS MIRTĮ NEUŽBĖGAU

Kad aš pas Mirtį neužbėgau,
Užsuko ji pas mane.
Ir buvom mes ir nemarybė
Drauge jos vežime.

Lėtai važiuom, ji neskubėjo.
Kad buvo mandagi,
Į šalį dėjav savo darbą
Ir atvangą drauge.

Važiavom pro mokyklą, žaidė
Būreliai ten vaikų.
Tad pro laukus, kur žvelgė varpos,
Pro saulę už miškų.

Sustojom ties namais, kur buvo
Lyg žemės koks auglys.
Vos buvo stogas jų matyti,
Karnyzas — kauburyš.

Pot to kiek amžių jau, bet jie ir
Už dieną trumpesni,
Kai supratau, kad amžinybėn
Žirgų mes buvom nešami.

Vertė A. TYRUOLIS

Emily Dickinson (1830 - 1886) — amerikiečių poetė, kilusi iš Amhersto, Mass., kur jos tėvas buvo žymus advokatas ir visuomenės veikėjas. Mokiuišis Amherste ir Mt. Hoyoke, nuo 26 amžiaus metų gyveno tėvų namuose visiškai atsiskyrusi nuo pasaulio, greičiausiai dėl nelaimingos meilės. Korespondavo su žymiais savo meto mokslo žmonėmis, literatūros kritikais. Parašė per 1200 daugiausia proginių, ne spaudai skirtų, eilėraščių. Poetė gyvai esant, tik du jos eilėraščiai tebuvo išspausdinti. Vėliau leido juos įvairūs leidėjai per eilę metų (dėl to tekstų nevienodumas). Literatūros pasauly išliko 20 amžiuje. 1955 jos poezija išleista trim tomiais. Itai-gota Emersono, buvo ekstatiška gamtos mylėtoja. Svarbiausi jos poezijos motyvai — gamta, meilė, mirtis, amžinybė, o išraiškos priemonės — antitezė, ironija, paradoksas. Šalia humoro apstu ir filosofinio mąslumo. Rašė daugiausia nereguliarus metro ir ritmo ketureiliais. Artima metafiziniam ir imagistiniams poetams. Turėjo įtakos kai kuriems naujesniojo me-to amerikiečių poetams. Pati yra tapusi kelių literatūrinų kūrinių heroje, jai pagerbti šimtet išleistas 8 ct. pašto ženklas, kurio piešinys darytas iš vienintelės ir čia regimos autentiškos poetės fotografijos, kai ji turėjo 17 metų amžiaus. A. T.

Ketvirtoji eilutė — diagnozė

(Tęsinys iš praėjusio šeštad.)

NUOLĖ JANKUTĖ

— Nepyktu, — šnibždėjo Linda, jausdama atkylančias ašaras.

Kokia baisi moteris jai atrodė toji Elvyra! O jis vis tiek ją tebemyli. Linda negalėjo suprasti.

— Jei Fredas man šitaip padarytų, nenorėčiau jo matyti per amžius! Niekada neatleisčiau — galvojo mergaitė ir krūptelėjo prisiminusi dr. Peruzzi.

Bet... tai ne tas pats... — aiškino ji sau, — Fredas ne ligonis, ir aš dar ne jo žmona...

Tačiau prieš mergaitės akis Fredo veidas šypsojosi atviras ir įsimilyjęs. Ne. Linda joki būdu negalėtų pasakyti — "sudev Fredai! Man labiau patinka dr. Peruzzi..."

Šiandien po darbo Fredas žadėjo ją parvežti namo, prisiminė Linda. Mergaitė ūmai pagavo keistas džiaugsmas. Mintyse ji matė Fredą stovintį prie didžiųjų ligoninės durų. Tarnautojų ir slaugių srovė pylėsi pro jas, o Fredo akys šokinėjo nuo vieno veido prie kito, niekur nesustodamos. Jos ieškojo Lindos. Kie-

no kito akys ieškojo tik jos ir tik ją matė? Tikrai ne dr. Peruzzi...

— Gert! — vėl sudejavo ligonis.

Koridoriuje užė balsai ir tarškėjo indai. Kur slaugė? Kodėl taip ilgai neateina? Iš po ligonio delno Linda ištraukė mygtuką ir vėl paspaudė.

Petrui Šalnai skilte skilo galva. Jis plėšė aukštyn sunkius vokus, kad tik ilgiau matytų Elvyra. Bet viskas mirgėjo, ribuliavo, ir jos veidas liejosi, tartum ašaros. Nesvarbu! Elvyra juk sėdėjo šalia ir laikė jo ranką! Kaip galėjo jis Elvyros kada nors neapkęsti? Argi jos kaltė, kad jis susirgo? O ji buvo jauna, graži ir sveika?

— Nepyk, nepyk... — šnibždėjo Petras ir vėl nugarino į juodą sietuvą.

Linda krūptelėjo ir pasitraukė nuo lovos. Ligonio veidas netikėtai papilkėjo, žandai įdubo. Jis ėmė šniokšti pro atvirą burną... Linda

puolė pro duris, atsimušdama į ateinančią slaugę.

— Miršta! Greičiau! — šaukė Linda.

Palatoje pakilo galvos, nutilo balsai. Slaugė pasilenkė prie ligonio ir užtraukė lovos užuolaidas.

O Linda bėgo. Atsitrenkdama į žmones koridoriuje ir automatiškai atsisprindama, ji aplenkė liftą ir pasiekė laiptus. Linda skubėjo žemyn, nesustodama atsikvėpti, vejama metalinio garsiakalbio balso:

— Dr. Peruzzi į penktą aukštą! Dr. Peruzzi skubiai į penktą aukštą!

Kai Linda grįžo prie savo stalo, draudimų skyriaus pertrauka buvo seniai pasibaigusi. Mergaitė sukrito ant kėdės ir akiai graibėsi aplink, nerasdama mašinėlės jungtuko.

— Linda, kas tau? — Iš kažkur išdygusi, seselė Angė stovėjo šalia ir tiesė Lindai Kleeneg dėžutę. — Štai nusišluostyk!

Tik dabar Linda pajuto, kad jos veidas buvo šlapias. Sūrūs lašai vilgė lūpas ir krito

ant išsklaidytų popierių.

— Miršta... toks pažįstamas... mano tėvo. 515-tame, — užsikirsdoma aiškino ji. — Aš buvau aplankyti ir... jis... nublogo...

Seselė Agnė nesibarė. Ji liepė Lindai eit nusiprausti ir atsigert kavos. Į prausyklą Lindą nulydėjo Ona.

— Šiandien mudviem lemta guosti viena kita, — kalbėjo ji. — Nurimk. Gal jis nemirs. Aš paskambinsiu penkto aukšto vyriausiai slaugei. Sužinosim.

Linda nusiprausė. Ašarų nebebuvo, bet liūdesys paliko. Ji staiga pasigėdo Fredo — turėjos jam tiek daug pasakytų apie šią dieną.

Kodėl ta diena skyrėsi nuo kitų? Argi ne ta pati ligoninė, ar ne tie patys popieriai? O tačiau viskas buvo kitaip... Lindai rodėsi, kad tik šiandien ji pastebėjo, kad už kiekvienos diagnostės, dailiai įrašytos ketvirtoji eilutė, slėpėsi žmogus. O ir ji pati, sėdėjusi prie ligonio lovos, buvo nebe ta...

Penktą valandą popiet subirzgia elektriniai skambučiai, ir nutyta kleksėje mašinėlės. Bet suklėga balsai, trinksi darinėjami stalčiai, kaukši šimtai aukštų kulniukų — ligoninės tarnautojos skuba namo.

Linda pasigriebia rankinuką, viena ranka kreivai užmauna gaubtą ant įkaitusios maši-

nėlės ir bėga į liftą.

— Iki ryto! — šaukia ji per petį bendradarbiams.

Pro didžiąsias duris Lindą išneša skubančiųjų srovė. Vakaras skaitus ir šiltas. Gatvėse medžiai jau visai geltoni. Parkas skamba futbolą žaidžiančių vaikų klyksmu.

Linda stovį ant šilagatvio krašto ir dairosi Fredo. Visi pakraščiai pristatyti automobilių. Aišku, šitoj pusėj jis nerado vietos. Linda apsisuka ir nukaukši per asfaltuotą ligoninės kilmą į kitą gatvę.

Kieme sąmyšis. Iš savo vietų, per dieną ramiai, tartum blizgantys vabalai tūnoje, dabar į visas puses rieda automobiliai. Trūbija jų užkime signalai, dvokia benzino ir sušilusiom padangom. Linda vikriai nardo tarp mašinų, dairydamosi skaisčiai mėlyno Fredo Mustango. Ji beveik pralekia pro daktarų automobiliams skirtą vietą, kai akys užkliūva už pažįstamos figūros.

Dr. Peruzzi! Jis rakina savo raudonos lyg vynos Mercedes duris, Linda sustoja, kaip i-besta. Niekada nebus geresnės progos paklausti. Ona visa popietė negalėjo prisikambinti penktojo aukšto vyriausiai slaugei.

— Daktare Peruzzi!

Vyras atsisuka ir žiūri į ją klausiančiom akim. Linda mato, kad jis jos neatsimena.

(Nukelta į 4 pusl.)

TOKIO DAR NEBUVO

Montrealio Lietuvių ansamblio Chicagoje belaukiant

Atvyksta tolimojo Montrealio lietuviai... atvyksta Gintaro ansamblis. "Niekio nuostabaus, matėm ir girdėjom visokių ansamblių" — pasakytų skeptiškas ivykčių stebėtojas. Tačiau su tokia skeptiška nuomone ne visai galima sutikti. Ansamblį girdėję ir matę, sutartinai pripažįsta Gintaro vertę ir pagrįstai jį vadina nuostabiu ansambliu.

Šių metų pavasarį Gintaras atšventė dvejų metų sukaktį. Per porą metų apvažinėjo visą Kanadą. Lankėsi visose didesnėse lietuvių kolonijose, įskaitant tolimąjį Vancouverį, Edmontoną ir Vinipegą. Apsilankymą Vakarų Kanadoje lėmė Kanados valdžios įvertinimas, suteikta piniginė parama. Gintaro ansamblis ne kartą viešėjo ir JAV. Koncertavo New Yorke, Washington, Philadelphijoje ir kitur. Pagaliau Gintara pamatysime ir išgarsime Chicagoje, pasaulio lietuvių sostinėje. Margočio pakviestas, Gintaras pasirodys spalio 23 d. Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje.

Gintariečiai šoka, groja, dainuoja ir reiškiasi gyvu lietuvišku žodžiu. Gintaro atrakcija — vienintelis šiame kontinente egzistuojantis lietuvių liaudies instrumentų orkestras. Gintaras nesitenkina skudučiais ir kanklėmis. Orkestras savo sudėtyje turi ir tokius retai girdimus instrumentus kaip kad beržinius trimitus, ragelius, birbynes, lumzdelius ir skrabalus.

Montrealio lietuvių jaunimo ansamblis užsimegė toliau nuo Montrealio esančio lietuvių Dainavos vasarvietės Lapinų sodyboje. Vasaros metu čia suvažiuoja Montrealio lietuviai, o su jais drauge ir prieauklis. Zigmąs Lapinas (dabartinis ansamblio vadovas), mieliai jaunimą supažindindavo su instrumentais ir pamokydavo groti skudučiais, kanklėmis ir kitais instrumentais. Imlus jaunimėlis nesunkiai išmokdavo lietuviškas melodijas, susidarydavo "orkestrai", kurių garas plačiai skambėdavo Dainavos apylinkėse. Čia ir subrendo

mintis steigti pastovesnį ir didesnį vienetą, kuriam susiorganizuotų, buvo duotas Gintaro vardas.

Gintaro ansamblio vadovas ir galima sakyti širdis yra Zigmąs Lapinas. Reikšminga vaidmenį atlieka ir visa Lapinų giminė. Rimas Lapinas vadovauja ansamblio atžalynui, Hilda Lapinienė — tautinių šokių grupės vadovė. Gi pačiame ansamblyje dalyvauja dar trys Lapinai. Tai Lapinų prieauklis: Algis, Andrius ir Gailius. Gintaro dainininkams vadovauja Ina Kličiūnė.

Zigmąs Lapinas dvejų metų veiklos sukakties proga yra išsitaręs, jog Gintaro pradžios reikėtų ieškoti Jono Švedo muzikos pamokose Kauno Aušros gimnazijoje. Čia Zigmąs Lapinas muziką Švedo dėka plačiau susipažino ir pamilo muziką. J. Švedas, kaip žinia, vėliau tapo pirmojo lietuvių liaudies ansamblio dirigentu, o Zigmąs Lapinas... inžinieriumi. Vis dėlto muzika liko jo gyvenimo neatskiriama dalis. Gyvendamas Lietuvoje lankė muzikos kursus, konservatoriją, o vėliau, pokario metais, Vokietijoje teko būti muzikos mokytoju lietuvių gimnazijoje. Gyvendamas Vokietijoje ir paskui Kanadoje, su savo broliais buvo sudaręs orkestrą. Montrealio lietuviai dar gerai prisimena Lapinų orkestrą, kuris dažnai grodavo lietuvių ir svetimačių šokiams.

Ilgainiui Lapinų orkestras "išsivaikščiojo". Tačiau Zigmąs nemurimo ir pradėjo plačiau domėtis mūsų liaudies instrumentais. Pradėjo nuo skudučių. Jau 1954 m. Zigmąs Lapinas išmokyti skaudukai atliko programą Kanados lietuvių dienofe. Nemažą įspūdį Zigmui padarė 1967 m. Montrealio Expo parodoje pasirodę okupuotos Lietuvos ansambliai. "Jeigu Lietuvoje gali klestėti ansambliai ir liaudies instrumentų orkestrai, kodėlgi išeivijoje negalėtų kurti nors panašaus sukurto?" — pagalvojo Zigmąs Lapinas. Ilgai nedelsdamas, stvėrėsi darbo. Ėmėsi kanklių, birbynių, lumzdelių ir kitų instrumentų gamybos. Talkon stoji jaunųjų muzi-

kantų tėveliai. Prasidėjo organizacinis darbas, kuris vėliau buvo apvainikuotas Gintaro ansamblio krikštynomis.

Šiuo metu Gintaro ansamblyje priskaitoma daugiau 50 jaunų veidų. Visi daug dirba. Repeticijose ir koncertų metu vyrauja pavyzdinga tvarka ir griežta drausmė. Tik tokiu būdu galima išlaikyti ansamblį ir pasiekti aukšto meninio lygio.

I Chicago Gintaras atveža specialiai paruoštą programą. Programa prasidės tradicine ansamblio daina "Kur gintarais..." Išgarsime ir daugiau retai girdimų liaudies dainų. Matysime visą eilę sklandžių tautinių šokių. Girdėsime Sekminių ragelių duetą, beržinių trimitų sutartinę, birbynių ir ragelių kvartetą, deklamaciją ir kvartetą, duetą ir viso ansamblio atliekamas dainas. Monteališkiai verti dėmesio. Atvyksta pradžiuojanti Chicago lietuvių. Ivertinkime Gintaro pastangas gausiu atsilankymu.

P. Liep.

Petrų Jurgėlai 70 m.

Spaudos darbuotojui, vienam iš lietuvių skautų pirmūnų — Petrui Jurgėlai rugs. 30 d. suėjo 70 metų amžiaus. Sukaktuvinkas gimęs Jersey City, N.J. Laisvės kovų savanoris, Liet. kariuomenės štabo leidinių redaktorius, Dariaus-Girėno skridimo, o vėliau paminklo statymo komiteto sekretorius ir propagandos vedėjas. Jo parašyti leidiniai: Pirmieji skauto žingsniai, Piliečių auklėjimo mokykla-skautybė, Skautų tarnavimas tėvynei, Skautų vadovas daug padėjo plėsti skautybę lietuviuose. Ir dabar yra spaudai paruošęs stambų veikalą apie Lietuvos skautus.

Sukaktuvinkas redagavo ir Skautų, buvo Kardo techn. red., dirbo Draugo, Vienybės redakcijose, buvo Lietuvos Aido spec. korespondentas, leido žurnalą Tauta. Davė stambų veikalą Sparnuoti lietuviai Darius ir Girėnas.

ta, kuri kažkada Petrą paliko, bet ta, kurią jis šaukė ir kurios ranką laikyti norėjo... Ir Petras, ir Fredas jai liejasi į vieną žmogų. Ji Linda nori mylėti ir globoti, nežūrint, kokia diagnozė parašyta ketvirtojo eilutėje...

— Žinoma, gyvens. Jo nelaimė — epilepsija. Bet, matot, su naujaisiais vaistais epilepsiją galima kontroliuoti, — aiškina daktaras.

Linda atsikviečia.

— Jūs prirašysit jam tų vaistų?

— Aišku. Bet juos reikia imti reguliariai.

Mr. Shalna turės save kruopščiai prižiūrėti. Gal ... jūs tėvai, arba jūs jam padėsit? Jis neturi šeimos.

— Taip, daktare. Jis labai vienišas...

Dr. Peruzzi atidaro automobilio duris.

— Galui jus pavežti?

Kaip dažnai svajojo Linda apie tokį pakvietimą? Šimtus kartų? Taip. Ji mintinai mokėjo kiekvieną savo žodį, kurį sakytų, daktarui Paolo variantą blizgančias Mercedes duris... Kiekvieną šypsnį, kuriuo priimtų pakvietimą... Tačiau dabar Linda atsako visai ne taip. Gal, kad diena ne tokia, kaip visos. Gal, kad ir ji ne tokia, kaip kasdien...

— Ačiū, daktare. Mane parvėš Fredas. Mano sužadėtinis.

Linda stovi tuštėjančiame kieme. Aplink — aukšti raudoni ligoninės mūrai. Langai vakarų pusę žėri variu ir auksu, tarytum ten degtų pokylio šviesos. Bet langai apgauna; jei nežinai, kas už jų. Kaip ir beveidė diagnozė, už kurios kenčia gyvas žmogus.

(Pabaiga)

Montrealio Lietuvių ansamblis "Gintaras", kurį Chicago matys ir girdės spalio 23 d.

LITERATŪRINIS GYVENIMO FAKTŲ ŽALOJIMAS

Atsakymas rašytojui Aloyzui Baronui

Trumpai recenzuodamas A. Barono romaną "Vėjas lekia lyguma", nesitikejau susilaukti ypatingo dėmesio. O dabar net pats gerbiamas autorius, prisidengęs Daumanto autoritetu, stoja ginti savo knygos faktų šventąjį trovę. Skaitau jo laiško patetikus sakinius: "Man asmeniškai Daumantas yra patikimas ir jo Partizanai yra lietuviškų kovų šventas raštas... Šimt rugšėjo mėnesį sukanka dvidešimt metų nuo jo tragiškos mirties. Taigi jau po tokio trumpo laiko mes pradeda me abejoti jo pateiktais faktais, kuriais ir remiasi "Vėjas lekia lyguma".

Po tokio trumpo laiko? 20 metų nėra jau toks trumpas laiko tarpas. Be to, abejonė niekad nebuvo ir nėra yda. Šiais laikais abejojau daug kas ir daug ku. Recenzentas irgi turi pareigą suabejoti kai kuriais faktais ir klūvančiomis detalėmis, nereikalingais komentarais ar nevykusiais epizodais, jei visa tai menkina literatūros kūrinių vertę. Jis gali suabejoti rašytojo stiliumi, kai gausi, reikšminga partizaninė medžiaga per jėgą grūdama į nedidelį knygelę, kai neišryškinamas nei vienas charakteris, o kaitynių vaizdai sutiršinami iki tokio laipsnio, jog sveiku protu neįmanoma patikėti jų tikrove. Reikalui esant, recenzentas gali suabejoti ir didžiausiu knygos rašančiu autoritetu. Mark Twain'o patarimas rašytojams — pirmiausia surink visus faktus, o po to iškreipti tiek, kiek tau reikia — tinka ir mūsų prozaikams. Kitais žodžiais, fantazuok ir dailink, kad tik būtų įdomiau skaityti.

Kas yra skaitęs Daumanto užrašus, pripažįsta Juozui Lukšai rašytojiskų gabumus. Jo knyga nėra vien tik faktų faktelių, vardu, vietovardžių, o ypač tikslų skaitmenų sąrašas. Ir pas jį kai kada vyksta fiktyvus pasakojimas ir liejasi emocija. Tai nėra moksline — istorinė medžiaga, kur kiekvienas žygis galėjo būti patikrintas ir patvirtintas kelių šaltinių duomenimis. Tai, daugiau ar mažiau, vieno žmogaus darbas, — žmogaus registravusio anuometinės kovas Lietuvoje, neatmetant nei paskalų, nei hiperboliškai padidintų skaičių. Daumantas buvo karys — didvyris, o taip pat rašytojas — žurnalistas. Jo tikslas, prasimušti pro geležinę uždangą, nunešti į Vakarus partizaninių kovų vaizdą ir jį paskelbti pasauliui — pavyko, nors mes iš savo pusės taip ir neišvertėm jo knygos į visas didžiąsias pasaulio kalbas. Daumantas savo žygiu prisidėjo prie šventos tradicijos sukūrimo, skelbiančios, kad ten, tolimoje Lietuvoje, miškuose po karnu istisą dešimtmetį lietuviai grūmėsi su okupantu. I šią tradiciją dabar tiki kiekvienas lietuvis, nors paties Daumanto faktų tikrovės šūkis vis dėlto negali būti tiksliai išmatuojamas istorinėmis matuoklėmis. O kaipgi patikrin-

si, kad iš molinio tvarto šaudydami septyni partizanai paguldė 67 bolševikus. Negi medyje tupėjo neutralus akylas stebėtojas ir, kiekvienam rusui kritus, blonknotė žymėjo kryželį? Tas pats su Palių kova, kur A. Barono duomenimis žuvo visos rusų batalionas.

Būtų neprotinga abejoti partizanų narsumu, jų šaudymo taiklumu, ar sugebėjimu taktiškai kariauti savo terene. Šiuo partizanai žymiai pranešė svetimačius bolševikus. Anot Kersteno komisijai liudijusio Burlitskio, partizanai stodo ir kautynės tik tada, kai buvo būtinas reikalas. Tačiau A. Barono prozoje pasitaiko detalių, net išties fragmentų, kurie sudarko tų kovų autentiškumą ir verčia netikėti. Imkime, pavyzdžiui, epizodą Mirties lanka. Rusų žvalgybos dalinys patenka į partizanų spąstus. Du gyvi išlikę sužeisti bolševikai, partizanų paleisti, grįžta į štabą. Majoras Kotovas, išgirdęs kas atsitiko, vienam jų iš pykčio spiria į užpakalį. Jis taip elgiasi savo viršininkui pulkininkui Burlitskiui spoksant. Apskritai, tas miglotas charakteris — pulk. Burlitskis yra labiau panašus į stebintį ir protarpiais pafilosuojantį žurnalistą, negu į aktyvų, valymo operacijas vykdančią emgebistų vadą. Galima įvairiai piešti rusų žiaurumą, bet vis dėlto sunku patikėti, kad karininkas tokiu atveju spardyto sužeistą kareivį.

Dar keičiau autorių vaizduojamus rusų karinį pasiruošimą. Štai kaip 21 psl. rašoma apie majoro Kotovo kariavimo būdą: "Kotovas, neįvertindamas padėties ir vedamas aklo pykčio, per daug neišrūpino, kur partizanų pozicijos". Atseit, vedė savo vyrus kaip bernus mūstyti su kito kaimo berais. Tačiau 23 psl., kai partizanai 67 bolševikus automatas nustojo šaudyti, nuomonė apie Kotovą staiga pasikeičia: "Iš užpakalio ėjo majoras Kotovas. Jis buvo kovose patyręs ir tuoj pajuto, kad sumažėjo ugnis".

Molinio tvarto epizode septyni lietuviai ginas nuo visos rusų galybės, kuriai vadovauja Vorosilovas, vienoje knygos vietoje (84 psl.) vadinamas Prienu emgebistų generolu, kitur pulkininku. Apie tą tvartą rikiuojasi šimtai rusų. Matome, pulkininką, majorą, kapitoną, leitenantus vadovaujančius kautynėms. Iš aprašo susidaro įspūdis, kad jų karo mokslas labai menkas. Po to, kai rusai, kvailai puldami, praranda 16 vyrų, įsiutęs pulkininkas, užuot mėginęs kitokią taktiką, kaip vi suomet daroma kautynėse, vėl kartoją tą pačią klaidą: "Kapitonė, pergrupuok puolimą. Apšukite visą tvartą ir artėkit karčiai iš visų pusių. Juk, po velniui, jį dabar tiki kiekvienas lietuvis, nors paties Daumanto faktų tikrovės šūkis vis dėlto negali būti tiksliai išmatuojamas istorinėmis matuoklėmis. O kaipgi patikrin-

ti, kad iš molinio tvarto šaudydami septyni partizanai paguldė 67 bolševikus. Negi medyje tupėjo neutralus akylas stebėtojas ir, kiekvienam rusui kritus, blonknotė žymėjo kryželį? Tas pats su Palių kova, kur A. Barono duomenimis žuvo visos rusų batalionas.

Gana netikroviškai A. Barono knygoje pabrėžiama rusų panieką jų eilėse kovojantiems lietuviams. Molinės pilies epizodo pradžioje partizanai palieka ant kelio sunkiai sužeistą lietuvi bolševiką. Autorius rašo: "... kai atvyko rusai ir pamatė, kad šis dar gyvas, pasakė:

— Nebepagis, reikia nušauti, ligoninės tik rusams, kiekvienas lietuvis yra priešas, — ir mongolas, ramiai numovęs dejuojančiam batus, stuktėlėjo kastuveliu per galvą. Tai esąs Stalino smūgis, patikimas ir nereikalingas jokių pridėtinų išlaidų."

Prie ko, tas komentaras, apie Stalina, sunku supasyti. Kas liečia ligonines tik rusams, recenzentas anuo metu išties savaite išguldė vienoje okupuotos Lietuvos ligoninėje, ir niekas neklausė jo tautybės.

Kitame pasakojime majoras Orlovas spardo saviški lietuvį į kojas ar tranko atbula ranka per veidą. Rusai kolaborantus lietuvis vadina šunimis, aviniais ir pan. Gal taip ir pasitaikydavo, bet knygoje toji neapykanta kišama be saiko dirbtiniu būdu. Ypač sunku sukramtyti leitenanto pasityčiojimą iš lietuvių tarybių rašytojų. Savo laiške A. Baronas mini labai miglotas užuominas, paimtas iš knygos "Atsiminimai apie P. Cvirką", apie Cvirkos kivirčių su rusų karininku ir jo staigiai įtartą mirtį. Tiek to. Gal ten kas nors ir buvo. Vis dėlto ilgas anekdotas nieko bendro neturi su partizaninių kovų pavaizdavimu. Jis palyginti prastai, mėgėjiškai sudrėbtas, ir joks mokinių nepatikęs, jog taip galėjo būti. Kai rašoma apie rimtus dalykus, būtent, apie kovą už Lietuvos laisvę, kai norima partizanų taurumą išlaikyti žydro skliauto aukštumoje, prieš išdeinėjimas, vienpusiškas žiaurumų kailiojimas ir dažnai ne iš pokalbio, bet iš autoriaus emocinio rankogalo iškristus tulžies grumstas pavirsta slegiančiu balastu. Faktai pasidaro ne faktais, tikrovė — išpūstu melu, o literatūra — kovinga propaganda.

Jaunimui skiriamos knygos irgi gali būti kokybiškai vertingos ir meniškai objektyvios. Prieš 20 metų, kai dar tratėjo paskutiniai kovotojų šūviai, taip parašyti romanai atlikdavo patriotinę pasikirtį, žadindami nuostabą Lietuvos partizanams ir rodydami rusų daromas skriaudas. Tuomet kiekviena žinia iš Lietuvos buvo godžia skaitoma. Šiandien situacija gerokai pasikeitė. Skaitytojai trokšta ne tirstos kariavimo bravūros, ne sovietiški sukriptos heroikos (jų tūkstantis, o mes septyni), bet žmogaus partizano, užguito, į beviltišką padėtį pa-

klivusio pavaizdavimo. Mūsų partizanų padėties jokių būdu negalima lyginti su dabartinėmis kovomis Pietų Vietnam. Vietkongą palaiko visa raudonoji masė ir visas ružavys pasaulis, o mūsų siškis rėmė tik Lietuvos giria; išgąsdintų žmonių saują ir labai nuožmį Vakarų pasaulio tylą.

Žinoma, aprašyti vieno ar kelių partizanų gyvenimo ir mirties epopėją, be didelių įmantrybių, be gamtos dailinimo ir plasniojimo alegorijų bei simbolijų erdvėje, be išpūstų pergalių, yra nelengva. Tėma jau seniai prašosi didelės literatūros. Sutinku su A. Baronu, kad partizanų istorija mums yra šventa. Todėl ir reikia ne paviršutiniškai, o šventai atsidėjus parašyti, kad dažnas skaitytojas, paėmęs knygą, su jausmu pasakytų: Viespatie, kaip sklandžiai ir teisingai tas žmogus viską išdėstė. Va, šito mums šiuo metu ir trūksta tiek mūsų šlei, tiek pavergtos Lietuvos prozoje.

Pr. Visvydas

Antanui Skiriui 60 metų

Spaudos srityje kaip laikraštininkas, leidėjas gražių nuopelnų turi Antanas Skiris, spalio 15 d. sulaukęs 60 m. amžiaus. Yra kilęs nuo Tauragės, baigęs Prekybos institutą, bakalaureatą gavęs Marianopolio kolegijoje, giles studijas Chicagos universitete. Steigėjas ir leidėjas Jaunojo Studento, Komersanto, Prekybos ir Pramonės, talkino J. Keliučiui, leidžiant Naująją Romuvą. JAV — se buvo Studento Žodžio redaktorius, Draugo red. narys, Vyčio red., Kalifornijos Lietuvių steigėjas ir red., ypač daug nusipelnęs suorganizuodamas ir leidamas iliustruotą kultūros žurnalą Lietuvių Dienos. Veiklus ateitininkas, vyrtis, o taip pat darbus ir Balfė, Alte, Liet. Bendruomenėje ir kitose lietuvių veikloje. "Lietuvių Dienos" (iš tikrųjų patsai Antanas Skiris) išleido ir mūsų literatūros istorijoje bepaliliekančią anuo metu (1951) jaunųjų mūsų poetų antologiją "Žemė".

O. Labanauskaitė — sukaktuvinkė

Daug nusipelnusi visuomenininkė, laikraštininkė, redaktorė Ona Labanauskaitė yra gimusi 1901 m. spalio 4 d. ir šiemet minime jos 70 m. sukaktį. Baigusi Vyt. D. universiteto teisių fakultetą, ji dar gilino socialinių ir politinių mokslų studijas Lilio universitete, Prancūzijoje. Daug ir sėkmingai veikė ateitininkų, katalikų moterų, pavasarininkų centruose. Redagavo Moterį, Pavasarį, Jaunimo Vadą, Liepsnas, dirbo Ryto redakcijoje ir autori-tetviniio režimo metu buvo bausta už drąsų laisvės žodį. Dirbo Draugo redakcijoje ir dabar yra mūsų korespondente Jungt. Tautose, be to — talkina Darbininkų redakcijoje. Yra išvertusi Kristaus sekimą, Fiedlerio Defenzivą ir ofenzivą, Maederio Katalikas esu, Svensono Kaip aš tapau kataliku, Schrijverso Meilės praktika.

KETVIRTOJ EILUTĖJ — DIAGNOZĖ

(Atkelta iš 3 pusl.)

Smaili nusivylimo adatėlė bakstelia į širdį, bet Linda šypsoi.

— Atsiprašau, daktare, aš tik norėjau paklaust, ar... ar... kaip Petro Shalnos sveikata? Jūs pacientas, žinote... Epileptikas. Galvos sužeidimai.

— Jūs dukter?

— Ne. Aš... jis... mano tėvo draugas. Perskaičiau pirmos pagalbos raportą ir buvau ap-lankyti... Aš dirbu čia, matote... Draudimų skyriuje. Antras aukštas...

— O? Draudimų skyriuje? — daktaro veide blykstelėja pažinimo kibirkstėlė. — Ar ne jūs mane paskolinot gėlę? Buono Santo Giuseppe dieną — Jis šypsoi.

Ta šypsena Lindą hipnotizuoja.

— Aš...

Jis mane atsiminė! Paolo mane atsiminė! Linda žiūri į daktaro akis, i jo gražų veidą ir pamiršta, ko klausė.

— Petras Shalna po operacijos, Pernešė gerai. Nesirūpinkit,—kalba dr. Peruzzi, ir Linda susigėsta. Ji paliko sergantį Petrą, tartum ta nepažįstama Elyvra. Paliko ir pamiršo, nes jai nusispysojo kitas — gražus ir sveikas. Ar ji taip palikty Fredą? Ne, apie tai Linda visai nenori galvoti.

— Kokia operacija? — klausia ji.

— Subduralinės hematomos drenažas. Matote, priepuolio metu jis smarkiai susižeidė galvą. Vidinis kraujas išsiliejimas. Čia. — Daktaras rodo į savo smilkinį.

— Ar... ar... jis gyvens?

Staiga Lindai taip svarbu, kad Petras Shalna gyventų. Jai rodo, kad ji — Elyvra. Ne

MŪSŲ KALBA

RED. DR. PR. SKARDŽIUS

MOKSLININKŲ DISERTACIJŲ BIBLIOGRAFIJA

Siemet Lietuvoj pasirodė didžiai įdomi Z. Petrauskienės bei P. Valentėlienės paruošta ir Lietuvos Mokslų akademijos Centrinės bei Vilniaus universiteto Mokslinės bibliotekos išleista knyga Lietuvos TSR mokslininkų disertacijos 1945-1968; bibliografija (Vilnius, 1971, 489 psl.). Visa ši bibliografija suskirstyta dalykiniais (pvz. filosofijos, matematikos, fizikos, atominės spektroskopijos ir kt.) skyriais, kur pradžioje duodamos lietuviškai, o toliau rusiškai parašytos disertacijos. Taip pat kiekviename skyriuje ar poskyryje iš pradžios dedamos daktarinės, o toliau kandidatinės disertacijos, ir tuojau pat nurodoma, kokių mokslų ir koks laipsnis suteiktas. Disertacijos aprašas duodamas ta kalba, kuria ji parašyta. Lietuvių kalba parašytų disertacijų pavadinimai dar pateikiami ir rusų kalba taip, kaip jie buvo suformuluoti autorais. Gale pridėtos lietuviškos ir rusiškos disertantų, taip pat disertacijų vadovų bei konsultantų pavardžių rodyklės. Šioje bibliografijoje suregistruotos 144 daktarinės ir 2546 kandidatinės disertacijos.

Daktarininių disertacijų daugiausia yra medicinos (52), toliau eina biologijos (14), technikos (13), fizikos - matematikos (12), ekonomikos (10), istorijos bei filologijos (po 8), chemijos (6), žemės ūkio (5), architektūros, geografijos bei veterinarijos (po 3), meno bei teisės (po 2) ir filosofijos bei pedagogikos (po 1). Lietuviškai parašytų disertacijų yra 47, o rusiškai — 97. Taip pat beveik tik pusė tėra lietuviškai parašytų kandidatinių disertacijų — 1377.

Toki didelių rusų kalbos įvairovę disertacijose galima įvairiai aiškinti. Visų pirma tai yra dėl to, kad daugelis disertantų yra studijavę arba savo disertacijas gynę ne Lietuvos aukštosiose mokslo institucijose. Pvz. matematikas prof. Jonas Kubilius, 1946 m. baigęs Vilniaus universitetą, 1948-51 m. studijavo Leningrado universitete ir ten įsigijo fizikos - matematikos mokslų kandidato laipsnį už disertaciją „Nekotoryje issledodovaniya po geometrii prostych čisel“ (Leningrad, 1951), 1957 m. Maskvos Steklovo matematikos institute apgynė savo doktoratą „Nekotoryje issledovaniya po verojantostnoj teorii čisel“ (Vilnius, 1956). Taip pat ir kypiškenas Povilas Pakarklis, 1927 m. istorijos studijas baigęs Lietuvos Universiteto Teologijos - Filosofijos fakultete, savo daktaro disertaciją „Litovskij narod v bor'be protiv papstva i Tevtonskogo ordena za svoju gosudarstvennost'“ (Moskva, 1950) apgynė Tarybų Sąjungos Mokslų akademijos Teisės istorijos institute Maskvoje; jo konsultantas buvo S. F. Kečejanas.

Kita priežastis, dėl kurios daugelis disertacijų rašyta rusiškai, yra tam tikras dėstytojų arba disertacijų vadovų bei konsultantų skaičius nelietuviai, taip pat kai kam čia rusų kalba ir šiaip jau, atrodo, buvo artimesnė, bent dėsiant specialius mokslo dalykus arba apie juos rašant; pagaliau vienas kitas savo darbą gal norėjo orientuoti ir į plačiosios Sąjungos mokslininkų visuomenę. Todėl ne atsitiktinai pvz. fizikos - matematikos kandidatinių lietuviškai parašytų disertacijų tėra 5, o rusiškai rašytų — 46, nors šių pastarųjų disertacijų autorių, kaip iš pavardžių atrodo, daugiausia yra perdem lietuviai, pvz.: A. Bakšys, R. Bačelis, A. Degutis, Z. Juškys, J. Mačys, V. Matulis, A. Raudeliūnas, B. Riauba, P. Survila, J. Urbelis, R. Uždavins,

P. Vaškas, E. Vilkas ir kt. Štai K. Bulotos kandidatinė disertacija „Nekotoryje voprosy dvumernoj analitičeskoj teorii čisel“ (Vilnius, 1963), kuriai vadovavo J. Kubilius, buvo patvirtinta Vilniaus universitete ir išleista Lietuvos Mokslų akademijos Fizikos ir matematikos instituto. Arba štai J. Mačio kandidatinė disertacija „Predel'nye teoremy v neoklassičeskoj postanovke, kuri taip pat patvirtinta Vilniaus universitete, yra 1967 m. Tarybų Sąjungos Mokslų akademijos Matematikos instituto išleista Maskvoje, — matyti, ji ten buvo ir ruošiamą, — ir jo vadovas buvo V. M. Zolotarevas.

Pagal mokslo sritis daugiausia disertacijų yra medicinos, technikos, matematikos, fizikos, chemijos, ekonomikos ir kitų tikslųjų arba pritaikomųjų mokslų; iš humanitarinės srities yra kiek mažiau. Pvz. iš literatūros istorijos yra trys doktoratai ir 38 kandidatinių disertacijos (29 lietuviškai ir 9 rusiškai parašytos). Iš literatūros teorijos yra viena daktaro disertacija, K. Korsakui pripažinta už jo spausdintų darbų visumą, ir 24 kandidatinės disertacijos (14 lietuviškai ir 10 rusiškai parašytų). Lietuvių kalbos istorijos yra 3 daktarinės ir 16 kandidatinių disertacijų (14 lietuviškai ir 2 rusiškai parašytos). Apie dabartinę lietuvių kalbą tėra viena daktarinė (Z. Zinkevičiaus) ir 56 kandidatinės disertacijos (44 lietuviškai ir 12 rusiškai parašytų).

Žymesnės liuanistinės daktarinės disertacijos skyrium pažymėtinos šios: J. Lebedžio Mikalojaus Daukša (Vilnius, 1963) ir V. Zaborskaitės Maironis (Vilnius, 1968); J. Kazlauskio Lietuvių kalbos istorinė gramatika (Vilnius, 1966), V. Mažiūlio Lietuvių ir indoeuropiečių kalbų santykiai (Vilnius, 1968), J. Palionio Lietuvių literatūrinė kalba XVI - XVII a. (Vilnius, 1967) ir Z. Zinkevičiaus Lietuvių dialektologija (Vilnius, 1966); J. Jurginio Baudžiavos įsigalėjimas Lietuvoje (Vilnius, 1966) ir R. Volkaitės - Kulikauskienės Lietuviai IX - XII amžiuje (Vilnius, 1967). Tai yra didžiai vertingi mokslo veikalai.

Taip pat apšėiai yra pasirodžiusių ir naudingų liuanistinių kandidatinių disertacijų, pvz.: L. Gineičio K. Donelaičio „Metai“ (Vilnius, 1953), A. Jovaišo Liudvikas Rėza (Vilnius, 1962), V. Laurynačio Dionizas Poška (Vilnius, 1958), J. Lebedžio Simonas Stanevičia (Vilnius, 1952), M. Lukšienės Jono Biliūno kūryba (Vilnius, 1955), J. Vanago Antanas Strazdas (Vilnius, 1967) ir J. Žekaitės A. Vienuolio kūryba iki 1917 metų (Vilnius, 1955); M. Ročkos Donelaičio eilėdara (Vilnius, 1949) ir A. Samulionio Balys Sruoga - dramaturgas ir kritikas (Vilnius, 1964); K. Grigo Simonas Daukantas — lietuvių tautosakos rinkėjas ir leidėjas (Vilnius, 1958), B. Kazlauskienės Vestuvinių lietuvių dainų klasifikacija (Vilnius, 1968), B. Kerbelytės Lietuvių liaudies padavimai (Vilnius, 1965), A. Mockaus Broliai Juškos — lietuvių liaudies dainų rinkėjai (Vilnius, 1955), Z. Slaviūno Sutartinės. Daugialbės lietuvių liaudies dainos (Vilniaus, 1958) ir N. Vėliaus Mitinės lietuvių liaudies sakminių būtybės (Vilnius, 1968); V. Ambrozo Absoliutinis naudingas XVI - XVII a. lietuvių kalbos paminklųose (Vilnius, 1958), A. Jakulio Lietuvių kalbos būsimojo laiko istorija (Vilnius, 1967), J. Kabelkos Kristijono Donelaičio raštų leksika (Vilnius, 1964), J. Kruopo M. Petkevičiaus raštų leksika (Vilnius, 19-

Prof. Juozas Eretas, kuriam spalio 18 d. sueina 75 metai

Nuotr. V. Maželio

Prof. Eretui 75 metai

Ypatingai stambų kultūrinį įnašą mūsų tautai yra davęs Šveicarijos Alpėse išaugęs prof. Juozas Eretas, kuris spalio 18 d. sulaukia 75 m. amžiaus sukakties. Gimęs Bazelyje, studijas išėjęs Friburgo, Bazelio, Lausannos universitetuose, doktoratą gavęs Friburge, kur susipažino su lietuvišiais studentais, jį laimėjusiais atsikuriančiai Lietuvai. Šveicarijoje redagavo lietuvių informacinius biuletenius, žurnalą „Litauen“, parašė knygą apie Lietuvą (vokiečių ir prancūzų kalbomis), buvo lietuvių spaudos biuro redaktorius Šveicarijoje. Kai kūrė laiką dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne, o nuo 1919 m. atsikėlė į Kauną, kur suorganizavo spaudos biurą, Lietuvos telegramų agentūrą Elta ir buvo jos direktorium.

Lenkams puolant Lietuvą, stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, buvo I pulko vado K. Skirpos adjutantas. Dalyvavo Lietuvos delegacijose Genevoje ir taip pat Briusely. Atgaivino Blaiybės draugiją, sumanė steigti angelaičius ir jiems laikraštį, organizavo pirmąsias sporto šventes. Vienas iš pavasarininkų vadų, jaunimo kongresų organizatorių, liaudies universitetų steigėjas, vie-

amžiuje (Vilnius, 1950), R. Rimantienės Akmenis ir Žalvario amžiaus gyvenviečių periodizacija ir topografija Lietuvos teritorijoje (Vilnius, 1962), V. Urbanavičiaus Lietuvos kaimo gyventojų materialinė ir dvasinė kultūra XIV - XVII amžiaus (Vilnius, 1967) ir A. Tautavičiaus Rytų Lietuva mūsų eros pirmajame tūkstantmetyje (Vilnius, 1953) ir kt. Iš šių, kaip ir ankstesnių, pavyzdžių aiškiai matyti, kad po karo Lietuvoje gana daug ir sėkmingai dirbama liuanistikos srityje. Baigiant tenka dar pastebėti, kad visa ši Lietuvos mokslininkų disertacijų bibliografija, gana kruopščiai paruošta, yra didžiai vertingas leidinys, kuris aiškiai rodo, kaip paskutininiame dvidešimtmetyje augo lietuvių mokslinės pažėjos ir pats mokslas vystėsi Lietuvoje.

P. S.

Duererio graviūru paroda Vilniuje

Šiais metais pasaulyje minint vokiečio dailininko Albrechto Duererio 500 m. gimimo sukaktį, ta proga Vilniuje, Parodų rūmuose, buvo atnaujinta dailininko darbų paroda. Buvo parodytos Duererio graviūros.

(E)

nas iš Šatrijos meno draugijos, Lietuvos seimo narys, Lietuvos mokslų akademijos suvažiavimų organizatorius; redagavo Suvažiavimo darbus. Lietuvių rašytojų sąjungos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros, sporto, mistikos, meno, istorijos temomis. Daug rašė lietuvių žurnaluose ir laikraščiuose. Jau išėivijoje davė mums svarius veikalus apie prof. St. Salgos garbės narys, paverģtos Lietuvos laisvės gynėjas. Parašė lietuvių kalba keliasdešimt veikalų literatūros,

NAUJI LEIDINIAI

— AIDAI, 1971 m. rugsėjo m. Nr. 7. Mėnesinis kultūros žurnalas. Redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122. Leidžia lietuviai pranciškonai. Administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OEM, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221. Metinė prenumerata 10 dol. Pirmas po vasaros atostogų žurnalo numeris pradedamas Andriaus Baltinio aktualiu straipsniu "Parapija — tautinio individualumo puoselėtoja". Pats redaktorius prie šio straipsnio įvadinėje pastaboje liečiamą problemą nurodo šitaip: "Aštriai klausimas šandien kyla, kaip rodo jo išsiveržimas viešu konfliktu pačioje didžiausioje mūsų kolonijoje Chicagoje. Atsidūręs tokion padėtin, ypatinai svarbu turėti prieš akis principus, kurie tiesia pagrindą nugalėti nesupratimams. Kun. dr. A. Baltinis ir primena šiuos principus kaip pagrindą, kuriuo mūsų parapijos gali būti iš tikrųjų savos." Poezijos mėgėjas (o kiekvienas kultūrininkas toks turėtų būti) tikrai džiugins vis tobuliau įsirašančios Danguolės Sadūnaitės naujai poezijai skirti žurnalo puslapiai. Apie egzistencinę tuštumą ir prasmės rūpestį rašo Antanas Paškus. O apie Lietuvos aušrinę istoriografiją, imdamas pavyzdžiais Maironį ir Pietarį, rašo istorikas Juozas Jakštas. Labai dalykiškai išsamų IV dainų šventės aprašą pateikia muzikas Vl. Jakubėnas. Viena jo kritiška pastaba ateičiai yra itin įsidėmėtina: "IV dainų šventės sklandus pravedimas gali būti (ir jau yra) spaudos skelbiamas kaip didžiausias triumfas. Tai nebūtų pilnai teisinga. Sklandumas, pasiektas uždavinių sumažinimu, yra malonus reiškinys, bet tik ne triumfas. Tuo keliu toliau neatšargiai einant, galime palaipsniui prieti prie didėjančio provinciališko primityvizmo. Mūsų stipriausia dainų šventė tepasilieka antroji. Trečioji, nepaisant visų nesklaidumų, savo visuma irgi buvo įdomesnė už ketvirtąją. P. Armonui, gal būt, teks netrukus susidurti su jau minėto kompromisinio kelio problema. Būtų galima, jei jo vardas būtų surištas, kaip jau minėjome, su dainų šventės degradacija į "antros rūšies meną", į kurį kultūrininkų elitai, nenoriai lankosi. Šį kartą tai pasireiškė tik užuomazgoje. Visa širdimi linkime, kad to visai nebūtų, kad mūsų dainų šventės pasiliktų ne vien liaudiškai tautiniu, bet ir rimtu muzikiniu įvykiu."

Mums, čia nuo Europos kultūrinio gyvenimo daugiau ar mažiau nutolusiems, labai pravartūs yra tokie straipsniai kaip šį kartą "Aiduose" randamas dr. Rimvydo Šliažo "Politika ir menas dabartinėje vokiečių literatūroje".

Apžvalginėje žurnalo dalyje gi gražiai apimamas visas mūsų pačių čionykštis politinis, visuomeninis ir labiausiai kultūrinis bruožas. Miminas suaktyvininkas prof. V. Marijošius, aptariamai dail. V.K. Jonyno 40 kūrybinio darbo metų sukaktis, recenzuojama D. Sadūnaitės poezijos rinkinys "Laiškai Dievui", kur B. Cipijauskaitės žodžiais tariant: "Užverčiant šią knygą, pilnai priimama mintis, kad poete ir vėl pasistūmėjo priekin savo išraiškos mene. Dabar, kai jos žodis, ritmas, įvaizdžiai daugiau apvaldyti, teks laukti, kad ji, toliau tobeaugdama, skaitytoją nustebintų ir temų praturtėjimu". Birutės Pūkelevičiūtės "Draugo" konkursą laimėjusio romano aptarimas baigiamas tokiu sakiniu: "Romane sutinkame atskleistą įtampą tarp mirties ir gyvenimo pajutimo Gerulaičio samoneje, stebime šios įtampos sprendimą simbolių ir praeities bei dabarties klodų pagalba, o romane perskaite, jaučiamės praturtinti ir savo pačių patirtyje, nes Gerulaičio personažai pamatome dar vieną atvejį, kaip vaizduotės pagalba žmogus siekia suprasti savo gyvenimą" (A. Liulevičienė). Praėjusios vasaros kronikinių įvykių suminėje itin akysna krinta mūsų kultūros žmonių mirtys. Jų čia suskaičiuota net keliolika. Viena iš jų kelia ne vien gailestį, bet ir tam tikrą kartumą. Tai Antano Venclovo mirtis Lietuvoje. Apžvalgoje ji ir jo tvirtinimą, kad Lietuva savo noru įstojo į Sovietų Sąjungą, prisimenant, rašoma: "Kada rašytojas skelbia melą, pats tai žinodamas, yra skaudė žmogiškosios menkystės tragedija. Ne melu kuriamas menas ir ne melu įgyjama pagarba. Melas gali būti apmokamas ir premijuojamas, bet pagarba melu neįsigyjama. Vadinamoji akademinė lietuvių literatūros istorija rašo, kad A. Venclovo kūryba atliko didelį išeitinį auklėjamąjį vaidmenį, ypač kovoje su nacionalizmu (IV. 272).

Gal ir tikrai tą vaidmenį atliko. Bet vargas rašytojui, kuris savo kūrybą paverčia tokia vergo tarnyba savosios tautos priešui. Ką pats A. Venclova būtų sakęs apie kurį nors rašytoją, kuris būtų taip vergiškai tarnavęs caro režimui, taip pat kovojusiam su lietuvių "nacionalizmu"? Suprantame, kodėl ir pačios Lietuvos jaunajai rašytojų kartai A. Venclova buvo pasidarsęs lyg stalinistinė fosilija. Laimėjo garbės, bet ne pagarbos".

Naujas "Aidų" numeris papuoštas dail. El. Urbaitytės ir V. K. Jonyno darbų nuotraukomis, IV dainų šventės vaizdais ir Sadūnaitės, Franklio, V. Marijošiaus ir J. Tininio atvaizdais.

Antanas Rūkštelė

A. Rūkštelės jubiliejinė tapybos paroda Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, atidaro šandien 6 val. vak. Paroda vyks iki spalio 24 d. Lankymo valandos šokiadieniais 6-9 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

Rugėpiūtė Lietuvoje (aliejus)

Dr. H. Kueng atvyks į Chicago

Vienas pirmaujančių Europos teologų — kun. dr. Hans Kueng — lapkr. 8 d. Chicagoje skaitys dvi paskaitas Rosary kolegijoje, 7900 S. Division St., River Forest, Chicago's priemiesty. Pirmoji paskaita — "The Ministry — What Must Remain" bus 3 v.p.p., antra "Jesus, Challenge to the Church" — 8 v.v., Rosary kolegija gana dažnai pasikviečia įvairius garsenybes.

Du didieji varžovai

Gerų atsiliepimų susilaukia naujas veikalas: "The Rivals",

TONY'S SUNOCO

ROAD SERVICE — TOWING

"SPECIAL" — KELLY TIRES

AT DEALERS COST

* Tune-Ups * Mufflers and Batteries

* Brake Service * Front End Alignment

* Snow Plowing, Eng. Steam Cleaning

OPEN 6 A.M. to 11 P.M. DAILY.

SUNDAY 8 A.M. to 10 P.M.

4232 W. 63rd — Tel. 585-1459

Chrysler-Plymouth Prices start at

\$1915*

*\$1915, Manufacturer's suggested retail price for a Cricket available at selected Plymouth dealers. Price excludes state and local taxes, destination charges, and dealer new-car preparation charges.

AUTHORIZED DEALERS CHRYSLER MOTORS CORPORATION

BALZEKAS MOTORS

PLYMOUTH — FURY — VALIANT — SATELITE — STATION WAGONS
ROADRUNNER — BARRACUDA — DUSTER

Pirkite dabar, kai kainos yra žymiai sumažintos 1971 metų visiems automobiliams prieš pasirodant naujiems 1972 modeliams.

4030 Archer Avenue

Tel. — VI 7-1515

Vadovų sveikata ir tarptautinių įvykių raida

Britų gydytojas Hugh L'Etang atsidėjęs studijavo, kokią įtaką istorinius įvykius turėjo vadovaujančių žmonių ligos. Studijų rezultatus paskelbė knygoje "The Pathology of Leadership" (išleido Hawthorn Book, New Yorke. 218 psl., 6.95 dol.). Čia informuoja, kokios įtakos į įvykių eiga turėjo ligos pirmojo ir antrojo pasaulinio karo vadų, ministrų, premjerų, diktatorių. Čia ranadame in-

formacijos apie Churchillį, Hitlerį, Mussolinį, Rommelį, Rooseveltą, Attles, Dulles, Franco ir daugybę kitų.

PETE'S AUTO REPAIR

Taisau MOTORUS, STABDŽIUS, Transmisijas, Starterius, Alternatorius, Motor Tune-up. Ir kitus patalynius. PETRAS PIŠNYS, sav. 6211 - 15 South Damen Avenue — TEL. 737 - 3988.

NAMU TAISYMO DARBAI

Stalniaus, dažymo ir visus kitus darbus atlieka lietuviai — labai prieinama kaina.

SKAMBINTI RE 7-9615

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai — pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

WAGNER & SONS

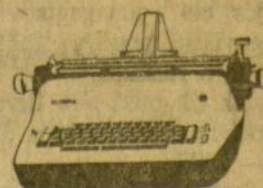
Typewriters — Adding Machines — Checkwriters —
Nuomoja — Paruošia — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 60 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

OLYMPIA ROYAL GRUNDIG ZENITH

SPARTA

J.L. Giedraitis
10 Berry Drive
E. Northport, N.Y. 11731
Tel. (516) 757 0055
Chicago 476 7399 vakare

RAŠOMOS VISOMIS KALBOMIS: IR ELEKTRINĖS, RADIO, TV IR BIZNIO MAŠINĖS, PIGIAI IR GREITAI.

NESENI ĮVYKIAI LIETUVOJE

Atvaizduoti neseniai išėjusiame O. Nendrés romane

ANTROJI BANGA

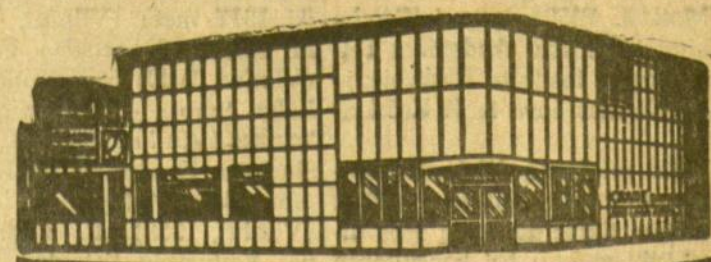
Apie šį romaną rašė

"O. Nendrés lengvu stiliumi mum pristato Lietuvos ūkininką: nefantazuotą, bet tikrai tiek savo išore, tiek savo vidumi: siekiantį aukštų idealų, labai religingą, suprantantį socialinius reikalus" (Darbininkas, 1970, 73 nr.).

"O. Nendrés pasakojimas apie tai yra subtilus ir patrauklus. Išties visa knyga yra parašyta gyva ir sklandžia dialogine forma. Todėl beskaitant tarsi užsimiršti, kad turi knygą rankoje, o vien tik klausaisi gyvų pokalbių, pats pasijunti besąs tarp gyvų žmonių" (Tėviškės Aidai, 1970, 42 nr.).

Knyga gaunama "DRAUGE" ir pas platintojus.

Kaina \$3.50.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

INSURED

5%

Mokamas už dviejų Mety Certificate sąskaitas Minimum \$5,000.00

Naujas sukstas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIOUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v. ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trešiad. uždaryta.

2 PIECES CHICKEN 59c 5 PIECES SHRIMP 89c

KOUNTRY FRIED CHICKEN "BONUS BUCK"

GOOD FOR ONE DOLLAR

Towards Purchase of One FAMILY-SIZER BUCKET of KOUNTRY-FRIED CHICKEN

at reg. price of \$5.55

"It's Up-Smoochie Good!"

GOOD FOR ONE DOLLAR

One Barrel Per Customer One "Bonus Buck" On Each Barrel

WE DELIVER

586-9000

SOUTHEAST CORNER 63RD & HARLEM

Solistė L. Lija Šukytė Miuncheno o'piados pasaulinė operos premjero

Vis plačiau Europoje garsėjanti mūsų solistė Lilija Šukytė kitamet Vokietijoje-Miunchene įvykstančią pasaulinę sporto olimpiadą atidarys pasauline naujos operos "Sim Tjong" premjera. Šiuo metu solistė turi begales kvietimų dainuoti žymiausių Europos scenose, įtemptai dirba ir ryšium su tais kvietimais daug keliauja. Be kita ko, dainuos ir Vienos (Austrijoje) didžiajame teatre.

Naujas Alg. Kez'o, S. J. nuotraukų albumas

M. Morkūnas, lietuviškos spaus-tuvės savininkas Chicagoje, lei-džia Algimanto Kez'o, S. J. nuo-traukų albumą, kuris turėtų pasi-rodyti š.m. lapkričio mėnesį. Al-bumo bus dvi laidos, viena lie-tuviška "Foto kompozicijos", ki-ta angliska "Form and Content". Knygai įžangą parašė buvęs Chi-

cagos Meno instituto fotografijos skyriaus kuratorius Hugh Ed-wards ir pats nuotraukų autorius, Algimantas Kezys, S. J.

Muz'kui Aleksandrui Aleksiui 75 metai

Vyresniosios mūsų išeivių kar-tos žymiam kultūrinio gyvenimo judintojui muzikui Aleksandrui Aleksiui š.m. spalio mėn. 10 d. suėjo 75 metai amžiaus. Dar prieš pirmą pasaulinį karą, 1913 m. bai-gęs Varšuvos konservatoriją, jis atvyko į JAV, čia vadovavo lie-tuvių chorams, rašė jiems ir so-listams dainas, pirmininkavo lie-tuviams vargonininkams. Apie jubiliatą plačiau kito šeštadienio kultūriniam priede rašys jo ben-dražygis Leonardas Šimutis.

Lietuvos istorių žemėlapių atlasas

Lietuvos istorijos draugija šiuo metu padeda J. Dainauskui ruoš-ti Lietuvos istorinių žemėlapių at-lasą. Šį atlasą turėtų išleisti Lie-tuvių Bendruomenė. Dabartiniu

Solistė Lilija Šukytė R. Strauss'o operos "Capriccio" grovienės rolėje

metu vyksta pasitarnami su Kent State universiteto Geografijos de-partamentu dėl šių žemėlapių perpišimo. Ten tarpininkauja LID narys Augustinas Idzelis, ku-ris šiuo metu turi visus žemėla-pius ir mėgina juos suderinti.

PASAMONĖS LIŲNAI

(Atkelta iš 3 pusl.)

jimai. Abu fenomenai atėjo ne tik pasamonės liūnų pakraščiais, bet ir per pačią dviejų moterų pasamonės teritoriją. Nesenai Bažnyčios daktare, paskelbtoji Kotryna Senietė turėjo gilią ir labai skausmingą stigmas, tačiau jos nesiveržė per odą ir nekrau-javo. Tuo tarpu neseniai miru-sio Tėvo Pijaus stigmos nuolat kraujavo. Tai vertė jį visą lai-ką mūvėti kiauropirštes vilnones pirštines, kad kraujas į jas sunk-tųsi.

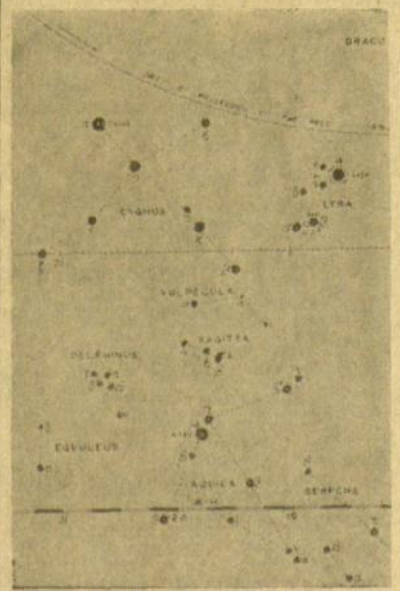
Nors ne dažnai bet vis tiek teisingai išsireiškiamie apie stig-matizuotuosius kaip tipiskus "Die-vo apsestuosius", patatant juos kontraste su "velnio apsestais-iais". Šiai minčiai patvirtinti pa-kanka įsigilinti ir perprasti Sv. Pranciškaus Asyžiečio gyvenimą, ypač jo, kaip ir kitų, stigmati-nius kentėjimus. Labai patariu kiekvienam perskaityti A. Macei-nos knygą "Saulės Giesmė". Iš labai gausios lektūros apie Po-verello iš Asyžiaus ši knyga yra viena iš pačių geriausių jo sker-sinių piūvių. Čia atskleidžiamas Pranciškus visame platumo, nuo-gimė ir gilumo. Jis, kaip ir kiti stigmatizuotieji po jo, stigmati-nius kentėjimus pats prašyte iš-siprašė, melste išsimeldė. Jų no-ras, traukimas, troškimas, apse-dimas ("obsession") ir visa bū-timi veržimasis kentėti kartu su Kristum Jo kryžiaus kančią bu-vo taip nepaprastas, galingas ir nenumaldomas, kad tik stigmom tokia psichinė būseną ir tegalė-jo baigtis. "Prayer is self-gene-rating energy" (Prof. Dr. A. Ca-rell). Jie buvo šventi ne dėl to, kad stigmatizuoti, bet stigmati-zuoti dėl to, kad šventi. Dievo malonė atėjo į juos jų pasam-moneje išsiveržusio vulkano-stig-mų pavidale. Ką gi Kristus be-gali mylėti daugiau kaip tą, ku-ris ne tiek trokšta kartu su juo persimainyti Taboro kalne ar pri-sikelti Velykų rytą, bet kuris su džiaugsmu, laisvu noru ir troški-mu eina su juo kartu kentėti į Golgotos kalną. O ką Dievas my-li, tam siunčia kentėjimus.

relio žvaigždynė.

Gulbės žvaigždynė yra žinoma dviguba žvaigždė Albireo. Pap-rastų binoklių užtenka jos pa-lydovui pamatyti. Jis stebina spalvų kontrastu. Pagrindinė žvaigždė ryškiai oranžinės spal-vos, o jos palydovas gražiai mė-lynas. Kam visos žvaigždės atro-do tik balkšvos ir tiek, kas nei-žiūri spalvingumo žvaigždėse, te-gu per binoklį pasižiūri į Albireo. Nustebis spalvų grožiu. Taip pat tegu palygina Marsą ir Jupite-rį, ypač kai tos planetos priartė-ja viena prie kitos.

Per Gulbės žvaigždyną driekia-si Paukščių Tako juosta į pietus per Erelio žvaigždyną žemyn. Tamsią naktį nuoga akim maty-ti gražūs gniužulai silpnos Paukš-čių Tako šviesos. Gulbės žvaigž-dyne Paukščių Takas skyla į dvi šakas. Iš tikrųjų jis neskyja, bet toje vietoje mes matome didžiulius tamsius debesis, kurie užsto-ja už jų esančius Paukščių Tako žvaigždžių spiečius. Tai akivaiz-dus įrodymas, kad erdvė nėra klaurai permatoma, nėra skaidri ir tyra.

A. Radzius

Vasaros trikampis. Gulbės (Cygnus) žvaigždyno žvaigždė, pažymėta B, yra Albireo, spalvingoji dviguba žvaigždė.

Ir vėl, ir vėl kartoju: nėra gra-žesnės Dievo duotos žmogui do-vanos, kaip jo pasamonė. Jos kabeliais Dievas komunikuoja su žmogum. Jos bėgiais važiuoja Die-vo ženklų ir stebuklų vežimas. Pasamonės galia ir pats žmogus, kaip toks, darosi Dievo stebuk-lu.

Štai kelios palaidos, schematiš-kos, nerikiuotos mintys apie pa-samonę, jos reikšnius ir liūnus. Ar vis dar bijome į tuos liūnus bristi? Aiman, baimė be reikalė. Sustokime, pamastykime ir liau-kimės bėge pa'ys nuo savęs, o kartais tuo pačiu ir nuo Dievo.

Ru šiama dirva mūsų polit'nių mokslų veikalam išleisti

Algimantas Gečys, JAV LB c. valdybos vicepirm. visuomeni-niams reikalams, rugsėjo 14 d. buvo priimtas Foreign Research Institute prezidento dr. William R. Kintner. Pokalbio metu susipa-žinta su instituto turima medžia-ga apie Baltijos valstybes, atei-ties planus šių valstybių proble-moms gvildinti ir galimybes ins-titutui išleisti mūsų politinių mok-sų specialistų darbus Pabaltijo valstybių temomis. Paskutiniu-jū klausimu dr. Kintner pažadė-jo paramą ir išdėstė reikalavimus šių straipsnių ar veikalų išspau-dinimui užtikrinti. Šis institutas yra plačiai žinoma mokslinė is-

taiga, šalia leidinių politinėmis temomis ruošimo bei leidimo, rū-pinasi ir studijų įvairiais politi-niais klausimais paruošimu Val-sybės Departamentui.

Lietuvos istoriografija

Jau baigiam paruošti pirmąjį numerį Lietuvos istoriografijos.Ši

naują Lietuvii istorijos draugijos leidinį redaguoja Jonas Dainaus-kas. Pirmas numeris yra: "Sara-šas kai kurių veikalų Lietuvos is-torijos klausimais, parengti ne lietuvii per paskutiniuosius 10-15 metų išleistus ne Lietuvoje." Pirmas numeris bus netoli 18 psl. Suminės per 140 veikalų.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS

Walter Rask-Rasčiauskas, pasirinkti jam patogiausią ke-pirmas pradėjęs vežti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tę-sia jau 11 metų. Jo ekskursijos tvarkingai suorganizuotos ir vyksta sklandžiai. Šią vasarą jo vadovaujamas American Travel Service Bureau nuvežė 6 amerikiečių grupes į Lietuvą. Norėjo daugiau žmonių nuva-žiuoti, bet dėl vėlyvos registra-cijos negalėjo tai padaryti, ne-buvo vietos.

Ateinančiais metais Rasčiaus-ko įstaiga planuoja nuvežti net 10 grupių. Ekskursijos bus po 17 ir 21 dieną. Prie jų bus ga-lima prisijungti Chicagoje, New Yorke ar Montrealyje. Kas iš anksto užsiregistruos, tai galės

pasirinkti jam patogiausią ke-pirmas pradėjęs vežti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tę-sia jau 11 metų. Jo ekskursijos tvarkingai suorganizuotos ir vyksta sklandžiai. Šią vasarą jo vadovaujamas American Travel Service Bureau nuvežė 6 amerikiečių grupes į Lietuvą. Norėjo daugiau žmonių nuva-žiuoti, bet dėl vėlyvos registra-cijos negalėjo tai padaryti, ne-buvo vietos.

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 South Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel.: (312) 238-9787

Taip pat paruošiam kvieti-mus giminėms atvykti į Ameri-ką. Teikiame informacijas ke-lionių reikalais į visus pasaulio kraštus. Parūpiname bilietus ir reikalingas visas.

E U D E I K I S

OOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID
Laidotuvių Direktorai
Trys Moderniškos Kopyčios.
4330 South California Avenue
Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852
1605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — Yards 7 1741

MAZEIKA & EVANS FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9800

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
— TEVAS IR SŪNUS —

THREE MODERNIOS KOPYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRowehill 6-2345 6
1410 S. 50th Ave., Cicero Townhall 3-2108-09
AIRŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS
2314 W. 23rd PLACE Telef. Virgilia 7-6672
2424 W. 69th STREET Telef. REpublic 7-1219
11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Telef. 974-4410

PETRAS BIELIŲNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE Telef. LAfayette 3-8572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Telef. Yards 7-840

POVILAS J. RIDIKAS
3354 SO. HALSTED STREET Telef. Yards 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Telef. Yards 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. OLYmpic 2-1003

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

649 East 162nd Street, South Holland
10821 South Michigan Avenue, Chicago
TEL. — CO 4-2228

B R I G H T O N SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME
LOANS

INSURED
SAVINGS

Serving the Lithuanian Community
37 years with personal attention.
4071 Archer Ave. (West of California Ave.)
Chicago, Illinois 60632 Telef. LA 3-8248

SPALIO MĖNESIO DANGUS

Merkurijus pasiekė išorinę konjunkciją su saule spalio 8 die-ną ir visą mėnesį nebus mato-mas.

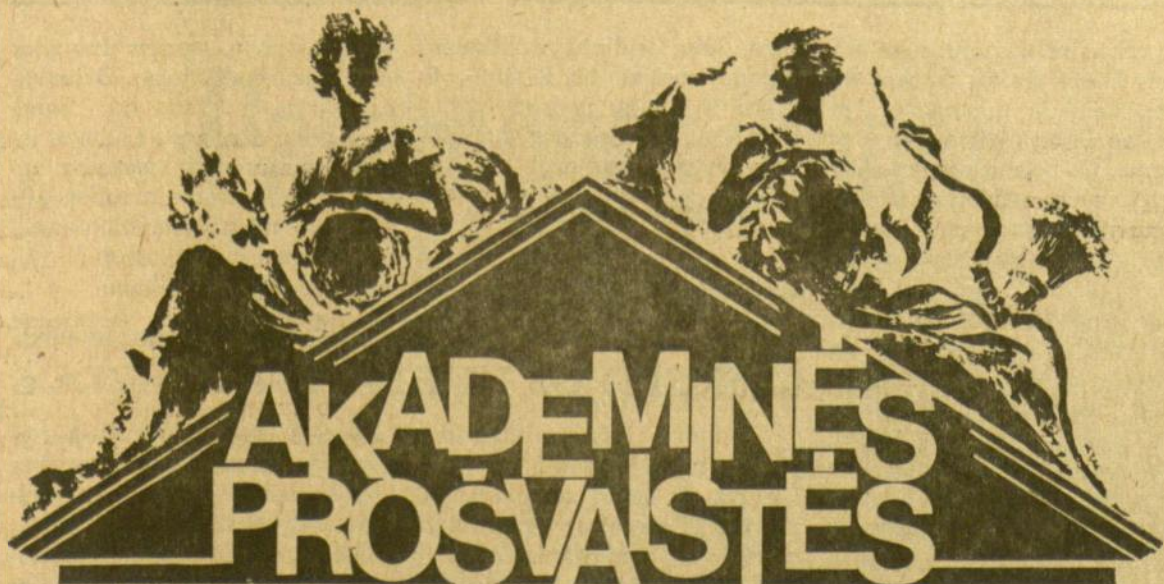
Venera vis geriau ir geriau bus matoma vakariniame dan-gaus pakrašty. Mėnesio pradžio-jai leidžiasi tik 25 minutėm vė-liau, negu saulė, o pabaigoj lei-sis net 50 min. vėliau. Tad ga-lima bus ją labai šviesiai dar pa-matyti. Spalio 31 d. ji bus pri-ėjus labai arti prie Jupiterio.

Marsas vis dar matomas va-karais šviesus, raudonas. Nors jo šviesumas palengva mažėja, nes jis tolsta nuo mūsų, bet akimis tai nelabai pastebima, jei nuo-sekliai jo šviesos kitėjimo nese-kama.

Jupiteris vis arčiau ir arčiau prie saulės slenka ir vis trum-piau matomas. Mėnesio pabai-goj leis tik 1,5 valandos vėliau, negu saulė.

Saturnas patekęs tada, kai Ju-piteris leis, tad nebus patogus stebėti, nes vėlai naktį tepakils į padangę.

Uranas bus konjunkcijoje su saule, o Neptūnas bus per arti saulės, tad visai nematomi.

REDAGUOJA JORATE JASAITYTE, 6922 S. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60636

VISKĄ TEKS PAGRĮSTI TIK SAVO RYZTU

Ar verta siekti Lietuvos nepriklausomybės? Šis klausimas realus kiekvienam lietuviui. Klausimas svarbus jaunuoliui, ieškančiam nustatyti savo gyvenimo tikslus. Svarbus ir Lietuvoje gimusiui, ir jau pagyvenusiui lietuviui. Kaip kiekvienas atsako į šį klausimą, nuo to priklausys ir jo tolimesnė veikla.

Galime būti tikri, kad tie, kurie yra nutraukę ryšius su kitais lietuviams, yra jau neigiamai pasisakę.

Gi nagrinėjimas savo veiklos tikslo prieš pradėdant darbą ir bedirbant visuomet atneša naujos. Užmiršus arba nežinant, ko sieki, vargu ar pasieksi tikslą. Tiktu, kad ir spaudoje, ir kitais būdais dažniau šį klausimą pasvarstyti.

Prieš pasisakant „už“ ir suminint įvairius dalykus, kodėl būtų verta siekti Lietuvai nepriklausomybės, tenka dar atkreipti dėmesį į galimus priekaištus, kad mes ne tą klausimą keliamo, kad daug svarbiau Amerikos lietuviams svarbus tyimas, kaip darniau įsijungti į šios šalies gyvenimą, kaip padaryti įnašą ir žymę Amerikos kultūroje ir kaip pakelti lietuvių asmeninę gerovę.

Paragrinėję šių klausimų santyki, pamatysime, kad jie vienas kito remia. Neatsakę į pirmą klausimą, prarandame pagrindinį dalyką, kuris mus visus suburia į grupę — „Amerikos lietuviai“. Gi besiekdami įgyvendinti antrą klausimą, mes turime patirti, ar šie klausimai yra susiję. Tad likusiose eilutėse apsiūsiu pateikdamas keletą minčių tiems, iš kurių esu girdėjęs šitokią sakinį: „Kažin, ar kas beprizti Lietuvon, jeigu ji stovėkliai ryt pasidarytų laisva?“

Lietuva — gražus kraštas: miškai, pievos, neperdideli kalnai ir vingiuoti upeliai. Klimatas švelnus, nepertoli Baltijos jūra. Žiema, nors ir šalta, tačiau sausa, retai vėluota, o dienos metu saulė šindi, sniegas žiba. Ir visa Europa čia pat, tiesiasi marga ir įdomi. Tai visa mūsų, jeigu mes turime drąsos, kas mūsų, atsiinti.

2. Mūsų fizinis organizmas, tur būt, yra geriausiai prisitaikęs prie Lietuvos klimato.

3. Kraštas, būdamas neperdidelis, turi turėti mažiau biurokratizmo. Nereikėtų laukti ilgiau, kol netinkami valdžios nuostatai nagerėtų. Jie galėtų būti pakeisti greičiau, negu didelėje valstybėje.

4. Žmonės savi. Amerikoje gi yra mišinys, o Lietuvoje — daugumas gyventojų lietuvių. Paprčiai savi. Galima geriau sugyventi vieniems su kitais. Tai ir gyvenimas malonesnis.

5. Būdami savarankiški, galėtumėm kurti ir gerinti sąlygas, kad galėtume geriau ir turiningiau gyventi už bet kurią kitą žmonių grupę pasaulyje. Didelių žemės turty nereikia.

Tereikia nagingumo ir sugebėjimo, o mūsų žmonių kokybė aukšta, žemė gan derlinga; neseniai ir alyvos rasta. Pažiūrėkim tik į japonus, ką jie padarė ant akmenuotos, žmonių perpildytos salos?!

6. Aplamai paėmus, Lietuva — gražus žemės plotas ir jis lietuviams priklauso. Mes ten galėtumėm valdyti ir gyventi kaip mums patinka, nepriklausyti nuo kitų norų. Yra stiprių įrodymų, kad toks gyvenimas tiek mums išsibarsčiusiems, tiek tenai gyvenantiems lietuviams būtų geresnis, prasmingesnis ir malonesnis, negu dabar.

7. Lietuviai praityje yra savarankiškai tvarkęsi ir sugebėjo su savo kaimynais lenkyniauti ir išsilaikyti. Tad istoriškai turim atramą, kad yra mūsų teisė ir toliau savarankiškai tvarkytis.

8. Mūsų giminės ir artimieji, kuriuos mūsų tėvai paliko gelbėdami savo gyvybę, dar ir šiandien yra varginami svetimų sovietų. Tai mus neramina, kai mūsų parama ir pagalba vis dar nėra efektinga.

Jie tebėra ekonomiškai išnaudojami. Tebegrasinama jų gy-

vybei, jie baimėje turi gyventi. Kad išlikų sava lietuviška kultūra, daug kilnių lietuvių turi kovoti su sovietų valdininkais, priversti eikvoti savo kūrybinę energiją kovai dėl mažų laimėjimų. O kova sunki, kartais net mirtina. Mes turime pareigą jiems padėti atsikvoti savo teises ir savarankiškumą.

9. Yra didelis skaičius žmonių ir tauų už geležinės uždangos, norinčių atsipalaiduoti nuo sunkios sovietų letenos. Visi galim vieni kitiems padėti tai pasiekti. Gi ir laisvę atgavus teks vieniems prie kitų glaudis, kad tą laisvę išlaikytumėm, kad tas laisvės laikotarpis nebūtų toks trumpas, kaip praėitą kartą.

Lietuviai praityje sugebėjo diplomatiškumu ir karingumu apginti didelę dalį rytų Europos. Gedimino ir Vytauto Lietuva tuomet padėjo šiem žmonėms savarankiškai gyventi. Atrodo, kad ir vėl laikas lietuviams rodyti kelią. Rusai vis tebesiveržia į vakarus ir laiko ukrainiečius paglemžę. Lenkai vokiečių ir šiandien tebebijio ir ieško sąjungininkų prieš juos. Atsirams draugų.

Neverta laukti, kad kiti mums

Chicago lietuvių jaunimo tautinių šokių grupė „Grandis“. Grupė š. m. spalio mėn. 23 d. šoks Grand Rapids Lietuvių Bendruomenės dienoje. Siemet „Grandyje“ yra 88 šokėjai, kurie sudaro keturis ratus. Grupės mokytoja yra Irena Smieliauskienė, akordeonistas — Ažuolas Stelmokas. „Grandies“ metinis vakaras įvyks 1972 m. sausio mėn. 29 d. Nuotr. Virgilijaus Kauliaus

NAUJA STUDENTIJOS TEISĖ

Nuo šių mokslo metų studentija JAV-se gauna naują pilietinę teisę — ba'suoti valstybiniuose rinkimuose. Tai drauge ir viešas paskelbimas, pripažinimas studentijai tam tikro brandumo, sprendžiant svarbiuosius krašto politinius klausimus.

Tai privalo ir mūsų lietuvių studentai turėti prieš akis. Visi, šios teisės susilaukę, turėtų įsiregistruoti, kad šia balsavimo teise galėtų pasinaudoti. Nėra abejonės, kad atvėrus studentijai duris į krašto politinį gyvenimą, atsirams ir tam tikros agitacijos, balsų medžiojimo, gal net mitingų universitetuose. Mūsų studentai neturėtų pasilikti tik tokiais bevaliais miniažmogiais, neapsisprendusiais, kitų pastumiamais vienetais, kurie

laisvę atkovotų. Žmogus teguana tai, ką jis pats sau užsidirba. Pasiryžkime patys pelnyti laisvę.

Kuomet mums visiems bus aišku, ko siekiame, tuomet ir progos pasiekti tikslą bus ryškiau žiūrims. Atsirams ir žmonių su pasiūlymais. Ir mums patiems ateis mintys į galvą. Stai-ga atsivers takai ir takeliai, vedą į tikslą. Aišku, viską teks pagrįsti savo ryžtu ir jėga.

Algis Kazlauskas

ja krikščioniškai kultūrai ir demokratinėi minčiai.

J. Pr.

Prabėgo vasara, nutilo stovyklinės dainos ir akordeonai. Bet akordeonistai jau ruošiasi kitų metų stovykloms, kad nuotalka būtų dar linksmesnė ir d'enos dar smagesnės. Nuotr. K. Razgačio

tėje „Gaudeamus igitur“. Ministro pavaduotojas turi priekaištų ir studentams. Jis pripažino: didelė dalis studentų apsiriboja paviršutiniškomis žiniomis, jų daug nubyra žemesniuose kursuose. Kiti priekaištai: nepakankamas išsiauklėjimas, politinis neišprusimas, ne užsigrūdinimas... (Tai reiškia, kad lietuvių studentai nesidomi ar abejingai žvelgia į politinį švietimą, bolševikinę propagandą, į marksizmo - leninizmo skiepimą... Red.)

Tad ir nestebina, kai Zukauskas skatina ypatingai susidomėti visummeninių mokslų katedromis, nes tik jos tegalinčios tiems atsilikusiems, vargšams studentams aiškinti „partijos suvažiavimo reikšmę ir iškeltus uždavinius, formuoti studentų materialistinę pasaulėžiūrą, klasikinį sąmoningumą...“ (Elta)

Universitetas tyrė automobilių nelaimės

Michigano universitetas pradė tyrimus, siekdamas nustatyti, kiek daug vairuotojų paruošimas pagelbsti išsisaugoti nelaimių. Buvo stebima 119 studentų, kurie vairavimo buvo mokomi 7 savaites ir 114, kurie tokio kurso neėmė. Suvedus duomenis iš dviejų meto laikotarpio, šimtui vairuotojų iš apmokymą turėjusių grupės atiteko 21,3 automobilio nelaimės, o 100-tui tų, kurie tokio paruošimo neturėjo atiteko 45,7 nelaimės.

Dovanojo Goyos paveikslą

Virginijos muziejus Richmondde pranešė, kad gavo dovanų originalų Goyos paveikslą — 1810 m. pieštą portretą. Paveikslas dovanotojo pavardė neskelbiama.

— Amerika reikalinga visokio amžiaus jaunų žmonių.

— I nesisukanti ratą niekas pagalių nekiša.

STUDENTAI OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Moks'o metai prasidėjo ir lietuviams, kurie studijuosia filokup. Lietuvoje. Kaip „Tiesoje“ logi-ja.

Palyginus su sovietų respublikomis, pagal studentų skaičių dešimčiai tūkstančių gyventojų nors nauuosius mokslo metus pradėjo apie 4500 aukštųjų mokyklų dėstytojų, tačiau jų tarpe nemaža tikių, kurių kvalifikacijos — per žemos. Šiuo metu Lietuvoje yra 50,000 studentų ir daugiau kaip 500 studijuoją įvairiose Sovietų respublikose. Kiti mokosi Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Rytų Vokietijoje, Vengrijoje, Bulgarijoje, Rumunijoje ir Jugoslavijoje. Vilniaus universitetas šiais metais pirmą kartą priima studentus iš užsienio ir pirmiausia — užsienio

lietuvių, kurie studijuosia filokup. Lietuvoje. Kaip „Tiesoje“ logi-ja.

Lietuvos moksleiviai bei studentai vasaros metu varomi dirbti kolchozuose ar sovchozuose. Praėjusią vasarą per 14,000 Lietuvos moksleivių ir studentų „organizuotai“ talkininkavo ūkiams, dirbo įvairiose stovyklose, kurios paprastai vadinamos „poilsio ir darbo“ stovyklomis. Apie 2,000 lietuvių studentų vasarą dalyvavo Rysienio ir pirmiausia — užsienio

Kaip gera saulutėje, ant pievos, su draugais mintimis pasidalinti.

Nuotr. K. Razgačio

Pedagoginio instituto Chicagoje

paskaitų tvarkaraštis

1971 — 1972 metų II ir III kursas

Pirmas semestras
Pirmas metų ketvirtis
(IX. 11 — XI. 27)

9 val. - 9 val. 40 min.: Literatūrinės srovės ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje. Lietuviškas klasicizmas. (Domas Velička)

9 val. 50 min. - 10 val. 30 min.: Lietuvių dialektologija. (Romas Kinka)

10 val. 40 min. - 12 val. 20 min.: Lietuvių kalbos mokymo metodika ir mokyklinė praktika. (Aleksandras Dundulis, Kle-

opas A. Girvilas)
12 val. 30 min. - 1 val. 10 min.: Pasaulio lietuvių istorija. (Vincetas Liulevičius)

Antras metų ketvirtis
(XII. 4 — II. 5)

9 val. - 9 val. 40 min.: Literatūrinės srovės ir jų atgarsiai lietuvių literatūroje. Lietuviškas klasicizmas.

9 val. 50 min. - 11 val. 20 min.: Lietuvių bendrinės kalbos kursas: rašyba, skryba, kirčiavimas. (Domas Velička)

11 val. 40 min. - 12 val. 20 min.: Lietuvių dialektologija. (Romas Kinka)

min.: Lietuvių dialektologija. (Romas Kinka)

12 val. 30 min. - 1 val. 10 min.: Pasaulio lietuvių istorija. (Vincetas Liulevičius)

Instituto Vadovybė

ŽINUTĖS

• Akačėmių skautų sąjūdžio Chicago skyriaus metinė šventė įvyks 1971 m. spalio mėn. 16 d. (šeštadienį) 6 val. 30 min. vak. Jonyno ūkyje. Programa: žodis, vakarienė, šokiai. Įėjimas — auka.

• Studentų ateitininkų sąjungos suvažiavimas įvyks 1971 m. lapkričio mėn. 13 d. Vieta ir programa bus paskelbta vėliau.

Nors vasara ir jos linksmybės jau praėjo, tačiau prisiminimai vis lieka, ir lieka, ir lieka...

Nuotr. K. Razgačio